

SOKOL SYDNEY LIMITED

ČLEN SVĚTOVÉHO SVAZU SOKOLSTVA

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086

ACN 000 378 736

www.sokolsydney.com

Číslo 6

Ročník LXIII

Listopad / Prosinec

Number 6

Volume LXIII

November/December

2015

LAUREÁT CENY JANA MASARYKA GRATIAS AGIT 2000

XX

Print Post Approved 100001687

XX

**THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617**

**Redakce Věstníku přeje všem čtenářům
šťastné a veselé Vánoce a všechno nejlepší
a zejména hodně zdraví a úspěchů v novém
roce 2016**

OBSAH

Slovo starosty a pokladníka	6
Dětský klub Sydney	7
Sobotní volejbal	8
České a slovenské vysílání radia	8
Mikulášská nadílka	9
Citát Jana Wericha z roku 1938	9
Olšany: druhý český Slavín?	10
Humor	11
Hádkový koutek	12
Kino Ponrepo	13
Tragická staletí českých rozbrojů	13
Jsem rád, že jsem Čech	15
Předepsaný úhel pohledu ČR	16
Není nad horkou polévku...	17
Jsme národ rasistů a xenofobů	19
Merkelová v roli dvojitého agenta	20
Jiří Vyhradil hovoří s D. Havlovou	21
Rozhovor s Rudolfem Schustrem	23
Pomoc Saudské Arábie Německu!	28
Tmavnutí ledu v Grónsku	29
Letem světem	31
Lidské osudy	32
Perly a perličky	39
Několik črtů z mládí doma	43
Z tajů krás české řeči	45

VĚSTNÍK

Dvuměsíčník Sokola Sydney.

Obsah publikovaných článků nemusí být totožný s názory redakce. Vyhrazujeme si právo články upravit.

Redakční rada:

B Šindler, P Čermák,
M Daňková

Telefon redakce:
02 9981 4765

Email:

petevasyd@hotmail.com
Věstník se též nachází na
internetové stránce
www.sokolsydney.com

Příští uzávěrka Věstníku:

6. 1. 2016

**(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)**

Z PERA STAROSTY

Milé sestry, milí bratři a milí krajané,

toto je poslední číslo Věstníku, které budete letos číst. Ještě jednou bych i dnes rád opakoval, že Mikulášská nadílka dětem se má konat v neděli 6. prosince v našem sokolském Národním domě. Srdečně doufám, že Mikuláš s andělem a čertem zde pozdraví mnoho členů i nečlenů naší drobotiny s jejich rodinami.

Všem bych také rád popřál krásné a pokojné prožití vánočních svátků, a do nového roku jen to nejlepší. Všem činovníkům naší sydneyjské jednoty i všem ostatním kdo přispívali během tohoto roku svou pomocí ke zdárnému chodu všech našich akcí bych ještě jednou rád vyslovil srdečný dík.

Vřele doufám, že i příští rok 2016 proběhne v životě naší jednoty v klidu a pokoji.

Nazdar *Jan Jelínek*

NAŠE AKCE

Sobotní volejbal str. 8, **Dětský klub** str. 7, **kino Ponrepo** str. 13, **Mikulášská nadílka** str. 9

Pravidelné akce na zadní straně obálky; všechny akce také na SBS rádio (strana 8), na www.sokolsydney.com a na **Facebook**.

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Bohužel australská pošta nás donutila k zastavení zasilání Věstníku do zahraničí. Za jedno číslo počítají poštovné \$7.40, ročně to je \$44.40 a to je více, než nám naše finanční prostředky dovolují. Čtenáři si jej mohou přečíst na webových stránkách Sokola Sydney www.sokolsydney.com. Děkujeme za pochopení.

Dary a předplatné na Věstník od 1. 9. 2015 do 31. 10. 2015 celkem \$120, fond na údržbu Národního domu \$25. Mnoho díky všem dárcům.

Vydání od 1. 9. 2015 do 31. 10. 2015 celkem \$3,859.60, z toho mimořádné \$904 za elektrickou instalaci.

Členské příspěvky - Upozorňuji, že **PŘÍSPĚVKY \$25 NA ROK 2015 MĚLY BÝT ZAPLACENY DO 31/1/2015 JINAK ČLENSTVÍ ZANIKÁ.**

Věstník: předplatné pro nečleny na kalendářní rok od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016. je \$25 v Austrálii (do zámoří Věstník nezasíláme).

Prosím vystavujte všechny platby na „**Sokol Sydney Ltd**“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: **Sokol Sydney Ltd., 16 Grattan Crescent, FRENCHS FOREST NSW 2086.**

„**SOKOL SYDNEY LTD**“ (nic nevynechávat ani nepřidávat) na šeku nebo „**Money Order**“ je teď jediný „**Payee**“ australským bankám přijatelný. Prosíme, použijte jen tento název pro všechny platby.

Pokud platíte převodem na účet Sokol Sydney Ltd, B/S/B 112 879 číslo 108349087 zašlete, prosím, vaše jméno, datum a účel platby na email petevasyd@hotmail.com.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1. 9. 2015 do 31. 10. 2015:

Smol P	\$35	Dvorský J	\$50
--------	------	-----------	------

Stvrzenky jsou vždy přiloženy k následujícímu Věstníku.

Petr Čermák

České vysílání SBS New Radio Schedule

One hour of programming on Thursday at 5pm via:

- Digital radio (DAB+) (SBS Radio 3)
- Digital TV (SBS Radio 3)
- Online at sbs.com.au/slovak (live and catch up listening)
- iPhone and android app – SBS Your Language app (live and catch up)
- Podcasts

**CZECH AND SLOVAK KIDS CLUB
SYDNEY** (1-15 years old)

WHEN: First Sunday of every month: Next session: Sunday 3/1/2016

WHERE: In SOKOL SYDNEY, Frenchs Forest,
(16 Grattan Crescent, Frenchs Forest)

COST: \$5 per child! All money goes to Sokol Sydney. (\$10 per adult for a language class.)

V listopadu je Mikuláš.

V únoru se nic nekoná – prázdniny.

Program:

• 1pm-2:30pm **CZECH AND SLOVAK KIDS CLUB**

Art, music, sport... only in Czech & Slovak language

• 2:30-4pm **'DANCE 4 FUN'**

All nationalities welcome, this class is run in English.

Choreography: Veronika Heszterenyiova
(Macquarie University in Bachelor of Arts, Dance and Performance)

• 4pm-4:30pm 'SPANISH BEGINNER' - all ages welcome

• 4:30pm -5pm 'SPANISH INTERMEDIATE-ADVANCE'

CONTACT: Monika Klempfner

Mobile: 0424 784-052

(Masters of Education)

BABYSITTING AVAILABLE: \$7 per child per 1hour

Sokol Sydney Vás zve na

Mikulášskou nadílku

v neděli 6/12/2015

od 11:30 do 17:00

VSTUPNÉ \$ 5 ZA RODINU

PROGRAM

12:00-14:00

Dětské sportovní hry

Tvořivý koutek – origami a omalovánky

Promítání pohádek

14:00-14:30

Představení loutkového divadla „Maruška a dvanáct měsíčků“

Lenky Muchové a kolektivu

od 14:30

Mikulášská nadílka, andělé, čert

Na předání nadílky pro své děti se budete moci domluvit od 14:00 hodiny v prostorách restaurace.

od 16:00

Volný program

17:00

Konec

V bufetu tlačenka, párky, zákusky. V hale salonky, vánoční oplatky a jiné sladkosti.

*“Takže vy chcete vědět,
co si myslím o nacistech, ano?
Řeknu vám to kulantně.
Připomínají mi mohamedány:
ti taky přijdou k vám domů
a nejdřív se tváří mile,
ale pak vám zakáží jitrničky,
pivo a děvčatům sukně.
A vy ani nevíte jak,
ocitnete se v mešitě
a musíte se modlit
k aláhovi, aby vás
nekamenovali.”*

*Jan Werich
v rozhovoru
pro rozhlas
23. září 1938*

Olšany jako druhý český Slavín?

Bořek Šindler

Kdo by se snad hodlal v této souvislosti ohradit námitkou, že máme jen jeden jediný Slavín, a to na památném hřbitově vyšehradském, nechť se tak i ohrazuje. Je ovšem skutečností, že i na olšanském pohřebišti v Praze našla místo posledního odpočinku celá dlouhá řada našich velikánů – a potvrdil mně to nedávno přijatý email štědrého dobrodince s mnoha a mnoha fotografickými důkazy. Ano, Olšanský hřbitov opravdu nemůže nebýt druhým českým Slavínem! Zaslouhuje si to již samým počtem těch našich kulturních zasloužilců tam odpočívajících.

Olšanské pohřebiště bylo založeno již v sedmnáctém století. Dnes je ovšem v Praze velký počet hřbitovů – vzpomeňme zde alespoň některé z nich jako třeba Malvazinky, hřbitov kolem kostela svatého Matěje nahoře v Dejvicích, starý bubenečský hřbitov na prahu Letné, prastarý hřbitov židovský ve vnitřní Praze, a samozřejmě ten posvátný hřbitov vyšehradský se Slavínem. Dnes je Olšanský hřbitov nejrozsáhlejším pražským pohřebištem – rozkládá se na padesáti hektarech s deseti zádušními a dvěma obecními hřbitovy, se dvěma tisíci hrobkami a pětadesáti tisíci hroby. Z poslaného materiálu se dovídám i jména mnoha a mnoha zasloužilých dcer a synů naší země, z nichž mnozí by si věru zasloužili uložení přímo na vyšehradském Slavínu. Rozhodně soudím, že by tam patřili Karel Havlíček Borovský, Pavel Josef Šafařík (původně slovensky Šafárik), jazykovědec a zakladatel slavistiky, básník Karel Jaromír Erben, a zcela určitě Josef Jungmann za zásluhy o povznesení českého jazyka v době útlaku.

Na Olšanech odpočívá i mnoho vynikajících divadelních umělců a herců – starších i novodobých, jako byli legendární Jindřich Mošna a Eduard Vojan, režisér Václav Klimenz Klicpera, a mezi herci filmovými jsou tam například Jindřich Plachta, Jiřina Štěpničková, Oldřich Nový, Rudolf Hrušínský a Jaroslav Vojta. Dokonce i V. a W. tam nakonec spočinuli vedle sebe po převozu urny s popelem Jiřího Voskovce ze Spojených Států, a na Olšanech nalezl poslední odpočinutí i jejich hudební partner Jaroslav Ježek. Jsou tam zastoupeni i významní čeští malíři jako Josef Mánes, Hynek Marold, Antonín Slavíček, František Ženíšek a Josef Lada. Mezi staršími spisovateli tam na Olšanech nalezneme i Františka Ladislava Čelakovského, Elišku Krásnohorskou a Karolinu Světlou, a mezi těmi mladšími básníka Viktora Dyka a autora „Broučků“ Jana Karafiáta. Nelze opomenout ani Václava Matěje Kramera, jednoho z nejstarších českých nakladatelů a novinářů, básníka slovenského původu Jána Kollára, ani dramaturga Ladislava Stroupežnického, a nelze zde nejmenovat ani autora provolání českých spisovatelů z roku 1917 básníka a překladatele Jaroslava Kvapila. Na Olšanech je uložen i hudební skladatel Josef Bohuslav Foerster zesnulý v roce 1928.

Zbývá ještě čas a místo na několik prominentů spících na olšanském hřbitově ten věčný spánek. Je tam uložen nejstarší syn T. G. Masaryka Herbet Masaryk s rodinou, a sám Franz Kafka, spisovatel nejnovější prominence a slávy. Mezi sportovci dobře známá tenistka Věra Suková, a mezi hrdiny protestu proti sovětské okupaci z roku 1968 Jan Palach. Last but certainly not least – na Olšanech jsou i hroby Miroslava Tyrše tragicky zahynulého roku 1884, a jeho spoluzakladatele sokolského hnutí Jindřicha Fuegnera skonavšího již v roce 1865. Bratři: věčné vám NAZDAR!

Tolik o Olšanech z onoho mně poslaného materiálu. Není to skvost?

České vysílání SBS New Radio Schedule

One hour of programming on Thursday at 5pm via:

- Digital radio (DAB+) (SBS Radio 3)
- Digital TV (SBS Radio 3)
- Online at sbs.com.au/slovak (live and catch up listening)
- iPhone and android app – SBS Your Language app (live and catch up)
- Podcasts

Mnoha nemocemi postižený muž proputuje řadu léčebných zařízení bez kýženého výsledku. A tak se na radu svého přítele obrátí na jednu podkrkonošskou kořenářku. Ta jej bedlivě prohlédne a pak se zarmoucenou tváří praví: „Na žlučník vám můžu dát šalvěj, na revma kopřivy, na plíce hlohový čaj, ale je mi moc líto, nám kořenářkám opravdu příroda nic nedala proti blbosti.“

„Potřebuju, prosím, projímadlo,“ žádá občan v lékárně. Magistr mu je podá. „A jak rychle účinkuje?“ „Jen co byste došel do té hospody naproti, takových padesát metrů uběhnete!“ Za chvíli přijde onen občan znovu, poněkud skleslý a jaksi nesvůj. „To chcete ještě jednu dávku?“ ptá se magistr. „Už ne. Přišel jsem vám jenom říci, že jste se zmýlil o dva metry.“

Přišla pacientka k lékaři. „Pane doktore, píchá mě u srdce, bolí mě kříž, hlavu mám jak rozbitou, těžce dýchám, v nohách mě mrazí, hučí mi v uších a jsem velmi malátná.“ „Paní, paní,“ řekne lékař a zavrtí hlavou, „tak to musíte mít železné zdraví, když tohle všechno vydržíte!“

Lékař doporučuje pacientovi: „Takový nádherný vzduch, slunce a procházky na horách vám udělají dobře. Ale nezapomeňte, hodně mléka, másla, žádný alkohol a denně jen tři cigarety.“ „Ale, pane doktore!“ „Žádné odmlouvání!“ Za tři týdny se pacient vrátil. „No vidíte, jak jste se báječně zotavil!“ „To jo, pane doktore. Jen ty tři cigarety mi ze začátku dělaly potíže. Já byl totiž předtím nekuřák...“

Do nemocniční ambulance přivezou muže plného modřin a krevních podlitin. Sestra vezme kartu a začne se vyptávat: „Jméno?“ „Václav Peterka.“ Sestra se podívá, jak je zřízen. „Ženatý?“ „Ne,“ odpoví pacient. „Porazilo mě auto.“

„Pane doktore, můj muž má nějakou divnou nemoc, nemohl byste ho vyšetřit?“ Doktor tedy manžela vyšetří a povídá: „Máte pravdu, paní, má kvadratickou nemoc.“ „Probůh, a co to je?“ „Má chuť na druhou.“

„Paní doktorko, řekněte mi konečně zřetelně česky, co je příčinou mých potíží.“ „Chcete to vážně slyšet? Přežíráte se, to je ono.“ „Aha. A teď mi to řekněte ještě latinsky, pro moji paní.“

V čekárně střediska si stěžuje pán středních let na všelijaké své domnělé neduhy. „Nesmíte si všechno tolik připouštět,“ konejší ho vedle stojící stařenka, která ho zřejmě prokoukla. „Mně je přes osmdesát a cítím se jako rybička.“ „Tak co tu vůbec děláte?“ ptá se hypochondr nedůtklivě. „Čekám na vnučku. Zlobí ji ledviny.“

Lékař se zamyšleně podívá na mladou pacientku. „Při nejlepší vůli nemohu přesně zjistit, co vám vlastně je. Buď máte silnou chřipku, nebo jste v jiném stavu.“ Pacientka chvíli přemýšlí a pak řekne: „Tak to jsem určitě těhotná, pane doktore. Jinak si totiž nedovedu vysvětlit, od koho bych tu chřipku chytila!“

„Přejete si, pane Houska?“ „Prosil bych meprobamat! A dvě škatulky!“ „Tak zabral, vidíte! Už se nepomocujete?“ „Řek bych, že ještě víc, ale už je mi to jedno!“

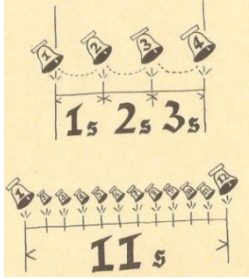
„Proč tady není doktor Rak?“ ptá se pacient. „Je v nemocnici s otravou alkoholem.“ „Takovej chytřej pán a pije otrávenej alkohol!“

Hádankový koutek

Pan **Richard Toman** opět vyřešil správně všechny tři hádanky. Ale ty první dvě vyřešil jinak, než jsem očekávala. Nicméně, vyřešil je správně, protože ani já ani kniha je nepopsala dostatečně přesně. V té první jsem vzala jako samozřejmost, že ve čtyři hodiny se zvoní čtyřikrát a v poledne dvanáctkrát. A v té druhé, že strana trojúhelníku bude rovna délce celé zápalky, a ne jen třeba polovině zápalky, ale nenapsala jsem to... Takže i v tomto případě je jeho řešení správné a všechny čtyři trojúhelníky jsou kongruentní.

1. Bells

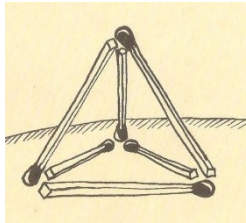
It takes Quasimodo the bell-ringer of Paris's Notre Dame Cathedral 3 seconds to ring 4 o'clock. How long will it take him to ring midday?

Solution: It will take 11 seconds.

The three intervals it takes to ring 4 o'clock correspond to the interval between each stroke – 1 second – and not to the number of strokes. To ring the twelve strokes of midday, Quasimodo will therefore take 11 seconds, corresponding to the eleven intervals separating each stroke. So it definitely is not 9 seconds, as in $12 = 3 \times 4$!

Richard Toman's Solution: Quasimodo will take 3 seconds to ring midday.

Every hour there are 4 bell rings, followed by 1 bell ring after 15 minutes, 2 bell rings after 30 minutes and 3 bell rings after 45 minutes.

2. Triangles Made From Matches.

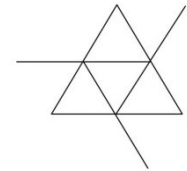
Richard Toman's Solution:

On the construction site of the cathedral, a craftsman wonders during his break how to make four equilateral triangles with six matches.

Note: They all need to be the same size (**congruent**).

Solution: You need to make a tetrahedron.

Meaning: you need to think in 3D! **Edward de Bono** again!

3. Precious Stones

King Louis VI the Fat wants to have a crown made, decorated with precious stones. He knows through an informant that one of the nine stones the dealer presents him with is a fake. The dealer isn't admitting a thing.

The king also knows that all of the stones are of equal weight, except for the fake one, which is slightly heavier.

So he asks the dealer for his balancing scales and manages to locate the fake stone in only two weighings. How did he do it?

Solution: 1a. The king chooses three stones at random for the left-hand side of the scales and three for the right hand side. If the scales are perfectly balanced, the fake stone is one of the three other stones (the heavy three) and he goes to step 2a.

1b. If, on the other hand, one side is heavier, the king knows that this is where the fake stone is; he then proceeds to step 2a. with this heavier trio.

2a. The king chooses one stone at random from the heavy trio for the left-hand tray and one for the right-hand one. If the trays are balanced, he can deduce that the fake stone is the third member of the trio.

2b. If, on the other hand, one side is heavier, it means that this is the fake stone.

Dnešní hádanka:

Nemám dnes dostatek místa, a proto vám nabídnu jen jednu kratoučkou hádanku. Je rovněž z knihy **Fabrice Mazza "Enigma"**, ale tentokráte bez obrázku.

1. Due South House

All four façades of the same house face due south.
How is this possible?

Maria Daňková
MariaDankova@gmail.com
Tel: (02) 9939 1031
Mob: 0448 893 788

*Viktor Ponrepo, vlastním jménem Dismas Šlambor (6. 6. 1858 – 4. 12. 1926)
byl český průkopník kinematografie, majitel prvního stálého
kina v Praze v domě U modré štiky v Karlově ulici.*

KINO PONREPO – SOKOLSKÝ NÁRODNÍ DŮM SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v sokolském Národním domě v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest v 14.00 hodin.

**Kino Ponrepo bude mít prázdniny od
prosince do ledna.
TĚŠÍME SE NA SHLEDANOU V ÚNORU 2016**

Dvě tragická staletí českých rozbrojů

Štěpán Skřivánek

Řeč je o století patnáctém a o století sedmnáctém. Obě tato staletí zasadila Čechům citelné rány, z nichž se pak jejich národ jen velmi těžko zotavoval. Či spíše dodnes zotavuje. To století patnácté přivedlo České království na samý pokraj národní zhouby, a století sedmnácté je uvrhlo do područí cizí šlechty. Lze ovšem na tato dvě století patřit též zcela jinak.

Když hned na počátku čtrnáctého století vymřel královský rod Přemyslovců „po meči“, pozůstalá Eliška Přemyslovna se vdala za dobrodružného válečníka Jana z Lucemburku a porodila mu syna pokřtěného jako Václav. Král Jan svůj český trůn zanedbával a zadlužoval, a věnoval se raději válkám na evropském západě, kde si vydobyl pověst udatného bojovníka. Jeho prvorozený syn v pozdějším věku získal jméno Karel, a dostalo se mu vynikajícího vychování na předních učilištích západní Evropy, než se navrátil do rodné Prahy, kde se ujal otěží vlády jak Českého království, tak i císařství „Svaté říše římské národa německého“. Než se ujal panování v Praze, působil ještě za otcova života jako markrabě moravský. Jeho rodná Praha se stala administrativním střediskem obrovské části Evropy.

V osobě vzdělaného panovníka jakým bezesporu Karel IV byl, ocitl se na českém trůně renesanční myslitel a plodný inovátor. Zapravil především otcovy obrovité dluhy. Městu Praze zbrusu novou výstavbou pořídil zcela novou její část – Nové město pražské. Založil v Čechách, ba i v Praze, vinohrady ve snaze předložit obyvatelstvu nápoj poněkud ušlechtilější, než byla medovina. Samozřejmě – dokázal také v Praze zřídit universitu, a to byl možná jeho vrcholný zásah do předtím méně náročných snah obyvatel Českého království. Dalo by se směle říci, že s králem Karlem do Čech pronikla i mohutná vlna evropské renesance. Ovšem vzhledem k neblahým jevům zastínivších český obzor za panování jeho syna Václava IV, nezbyvá než položit si otázku, zdali bylo poněkud zaostalé České království zralé k renesančním vymoženostem a smělým novotám renesančního panovníka Karla...

Zatímco se západoevropské románské země mohly pochlubit kulturními veličinami jako by byli třeba Michelangelo, Rafaelo a da Vinci, Češi nepřestávali mudrovat nad problémem, zdali přijímat pod jednou nebo pod obojí. Českou hladinu ovšem prudce rozbouřilo i vystoupení v Čechách velmi oblíbeného kazatele mistra Jana Husa na zasedání církevního koncilu v jihoněmeckém městě Kostnici, a zejména jeho neoblomnost neodvolat své výtky zlořádům v životě římské církve. Jeho odhodlání raději podstoupit smrt potupným upálením na hranici, než aby odvolal to, v co sám pevně věřil, se stalo příkladem bojovným šikům jeho oddaných následovníků. Celé patnácté století bylo v českých zemích poznamenáno litymi boji husitů proti křížáckým výpravám vedeným mladším synem Karla IV, králem Zikmundem, a také bratrovražedným soubojem Čechů nekatolických proti českým katolíkům. Nekatolíci, rozdrobeni na několik frakcí, se vyznačovali tendencí bořit města, hrady a zámky přívrženců Říma – a to všechno „ve jménu Páně“. Byly páleny stohy knih, rozvracena česká kulturní střediska – a kulturní snažení Karla IV jako by bylo lehlo popelem. Když konečně došlo kolem poloviny patnáctého století tragickou bitvou u Lipan, kde zvítězila strana umírněných proti výstředníkům, k jakémusi ukončení náboženských bitek a rozbíjů, mohly se české země vykázat především všeobecnou devastací celého království, zatímco Evropa Západu se již dlouho vyhřívala - skoro bez výjimky „pod jednou“ – v plném rozkvětu renesance a pokroku. V mezinárodně tragicky oslabeném Českém království se uskutečnil kompromis mezi rozválčenými stranami na základě tak zvaných „čtyř artikulí pražských“. Ve zpustošených Čechách se rozhostil klid zbraní. Král Zikmund byl krátce před svou smrtí přece jenom korunován českým králem. Po něm potom nastoupil Jiří Poděbradský, ale už jen jako ve stínu respektu a slávy dříve českým králům prokazované. Aniž je zapotřebí zjišťovat zde vinu té či oné strany nebo se o ní jen dohadovat, jisto je, že patnácté století končilo v českých zemích ochuzených o lesk a vymoženosti uvedené moudrým „otcem vlasti“ Karlem IV, ožebračením navozeným vlastními náboženskými roztržkami...

Šestnácté století procházelo českými zeměmi v poměrném klidu a pokoji. Po prohrané bitvě proti do Evropy se deroucím Turkům u Moháče, kde padl i český král Vladislav Jagellonský z polsko-litevského rodu králů, zvolili si čeští stavové na svůj trůn zástupce rodu Habsburků – dobrovolně a bez násilí, a hlavně s ohledem na blížící se turecké nebezpečí. Ano, je tomu skutečně tak; Habsburkové byli na pražský Hrad dosazeni zcela dobrovolným aktem, dobrovolnou volbou Čechů, nikoli vlastním násilím, a setrvali na něm pak až do října 1918! První habsburští mocnáři vládli v Čechách s příkladnou opatrností, a s respektem k náboženskému uspořádání v Českém království. Hladina byla v českých zemích nicméně trvale podbarvena napětím mezi stranou katolickou a táborem protestantů nyní již rozděleným na někdejší Husity, luteránské evangelíky a nově vznikající církve českobratrskou. Podivínský Rudolf II, vychovaný ve Španělsku jako přísný katolík, dával ovšem přednost svým zálibám v astrologii a v jiných záležitostech nijak přímo nesouvisjících s vládou země. Náboženské rozmišky Čechů nebyly v přednosti jeho zálib. Obklopoval se raději evropskými vědci a pavědci. Do Prahy pozval i Keplera, Tycho de Brahe, a též celé zástupy alchymistů a všelijakých šarlatánů. Tichý boj mezi zastánci „pod jednou“ a „pod obojí“ v českých zemích ovšem pokračoval. Zatímco Západ Evropy se těšil dále mohutně postupující renesancí, Češi tvrdošijně nepřestávali pokládat způsob náboženského uspořádání za prvotní nutnost státních záležitostí. Tak se stalo, že se šestnácté století pomalu přelilo do počátku bolestného století sedmnáctého. Bolestného pro zemi Českou. Nejinak než kvůli již tradičním rozbíjům náboženským.

Po skončení Rudolfova kralování nastoupil na habsburský trůn Matyáš. Jeho čeští poddaní samozřejmě ani za jeho panování se svým náboženským hašteřením nepřestávali. Naopak, strana protestantská boj rozproudila svržením katolických místodržících Martinice a Slavaty s písařem Fabriciem s oken Hradu do Jeleního příkopu. Tak došlo v roce 1618 k druhé pražské defenestraci – obě byly spojeny s náboženskými nesrovnalostmi – ta v roce 1419 z oken novoměstské radnice byla opravdu krvavá – a následné události nevěstily nic dobrého. Moci v zemi se pak zmocnivší protestantská strana pozvala do Prahy na český trůn mladičkého Fridricha Falckého, muže bez jakékoli znalosti české řeči a českých poměrů. Katolická strana Habsburků ovšem nelenila a v roce 1620 již stálo před branami Prahy její vojsko. Po kratičkém klání na Bílé Hoře „zimní král“ Fridrich Falcký

z Prahy i se ženou utekl zpět do vzdálené Falce, a o rok později se na Staroměstském náměstí v Praze konala okázalá poprava českých šlechtických vzbouřenců proti habsburskému majestátu. Došlo i k dalekosáhlým konfiskacím protestantského majetku, a k vypovídání nekatolíků ze země. Přední český myslitel Jan Amos Komenský zemřel v exilu. Habsburkové si dali záležet a jejich pomsta zasáhla české země ranami velmi tvrdými. Dalo by se snad dokonce i argumentovat, že vykonávání pomsty Habsburků za protestantské povstání v roce 1618 zanechalo mezi Čechy rány dodnes zcela nezahojené.

Když se dnes zamyslíme nad osudným dědictvím těch dvou staletí – století patnáctého a století sedmnáctého, nemůžeme nevidět, že v obou jejich časových rozmezích se Češi věnovali především otázkám náboženským vyústivším v obou případech k devastaci Českého království. Boje husitských vojsk v patnáctém století měly za následek zničení velké části kulturního dědictví kdysi zanechaného moudrým vladařem Karlem IV. Nedobře uvážené pozdvížení strany protestantů ve století sedmnáctém vehnalo Čechy pod tuhou vládu Habsburků, Čechy samotnými na český trůn dosazenými, a v počátečních údobích tolerujícími české protestanty vedle katolíků. Je samozřejmě možno klást obzvláštní důraz na sílu českého náboženského vypětí proti zlořádům římské církve. Není však dobře možno nezpozorovat, že zatímco velmi mnozí Češi bojovali a umírali „za pravdu boží“ – západní Evropa je daleko předstihla uměním a vědami kvetoucími tam i mezi veškerými zlořády a nepořádky.

Jsem rád, že jsem Čech

Neviditelný pes 24. 10. 15 *Dan Drápal*

Pro psaní tohoto článku mám motiv poněkud negativní: Hodně mi vadí, že kolem sebe často slyším větu: „Stydím se za to, že jsem Čech“. Důvody tohoto „studu“ jsou u různých lidí různé a postupně se mění v čase. Někdo se stydí za našeho prezidenta, ať to byl Havel nebo Zeman, někdo se stydí za pravicovou vládu, jiný za levicovou vládu, někdo se stydí za Ratha, jiný za Ištvana. Někdo se stydí za přístup k Romům, jiný za korupci, opět jiný za první místo v pití alkoholu. Však to znáte sami.

A tak budu provokovat: Jsem rád, že jsem Čech. Nepíšu, že jsem hrdý nebo pyšný na to, že jsem Čech. Pyšný člověk se zpravidla srovnává s někým jiným a připadá si lepší. Já nemám potřebu připadat si lepší než Slováci, Poláci, Němci nebo Rakušané. Svě češství jsem si nevybral, ale musel jsem k němu vnitřně přitakat. Příležitostí k jeho odmítnutí a následné emigraci jsem měl během života dost. (Prosím vás, draží kritici, nijak tím nechci říci, že lidé, kteří emigrovali, ať už z donucení nebo dobrovolně, své češství zapřeli.) Beru ho spíše jako úkol než jako přednost.

Před několika lety se mi dostala do ruky knížečka, kterou napsali tři autoři jako příručku pro ty, kdo se chystají navštívit naši vlast a trochu déle v ní pobýt. Je velmi zábavná a poučná. Dovolím si dva odstavce ocitovat: „...recepční v hotelu na vás vrhne pohled, který ve vás vyvolá podezření, že asi měla své vlastní představy o tom, jak tento večer naložit s pokojem, který jste si zamluvili. Pokladní v obchodě vypadá tak chmurně, že se jí chcete zeptat, zda náhodou nezesnula její oblíbená kočka. Ne, nezesnula. Pokladní tak prostě vypadá. Příslušníci jiných národů potřebují nějaký vážný důvod, aby vypadali nasupeně. Češi ne.

Nechcete-li je rozčítit, nesnažte se je rozveselit. Pokud cestujete veřejným dopravním prostředkem a nemáte do další zastávky žádnou možnost úniku, raději svůj usměvavý obličej či zářící výraz ve tváři schovejte pod šálu nebo pod klobouk. V létě se můžete dívat do země a snažit se představit si, že nejdete na koncert, po němž si dáte skvělou večeři, ale že jdete k zubaři na zákrok, který jste již půl roku odkládali.

V posledních letech se to trochu zlepšilo. A já jsem se už před lety rozhodl, že se to pokusím změnit. Pravda, jiného člověka změnit nemůžeme. Ale můžeme změnit sami sebe. A pokusit se jít příkladem a přesvědčit i druhé.

Jako křesťan vím, že na této straně nebe dokonalou společnost nevytvoříme. Letos máme nejvyšší růst HDP z celé Evropy, ale to nepotrvá dlouho. Patrně ani napřesrok nebudou naše děti nejlepší v testech PISA. A ani do deseti let patrně nebudeme nejlepší v konkurenceschopnosti. S vnímáním korupce se to snad trochulepší, ale možná to ani po patnácti letech nebude žádná sláva. I když... kdo ví?

Ale věřte mi, není to u nás tak špatné. Přes mizerné platy lékařů a odchody mnohých z nich za lepším máme špičkové zdravotnictví. Úředníci jsou mnohem přívětivější, než bývali před lety, a stále se to zlepšuje – přestože jediná disciplína, v níž dosahují celosvětově vynikajících výsledků, je vysvětlování žadatelům o cokoli nestandardního, že „to prostě nejde“. Zdravotní personál v nemocnicích i na různých poliklinikách je usměvavější a vstřícnější.

A pak jsou tu další závažné věci, byť z jiného soudku. Máme tu svobodu slova, jaká je málokde. Skoro si říkám, jestli to tu není nejlepší na světě. Když chci a když si to zrovna mohu vnitřně dovolit, mohu se nechat rozčítit jak Danielem Veselým nebo Janem Kellerem, tak Petrem Hájkem nebo Adamem Bartošem. Nikdo je nezavírá a nikdo jim nebrání publikovat. Jak tak pozoruji svět, je tady méně vnitřní cenzury než ve Skandinávii, Velké Británii nebo Německu. A svoboda slova je nesmírně důležitá věc.

Dokonce si myslím, že přes všechny dílčí nedostatky máme relativně dobrý sociální systém.

Vím, že toto tvrzení mnohé zvedne ze židle, ať už z důvodů pravicových nebo levicových. Zkuste se na to ale podívat nikoli z hlediska absolutního, nýbrž z hlediska relativního – jak to vypadá ve srovnatelných státech jinde, a s uvážením našich ekonomických možností. Jistě, sám bych dokázal vyjmenovat spoustu věcí, které se mi nelíbí, existencí minimální mzdy počínaje a nivelizovanými důchody bez možnosti si rozumně naspořit na stáří konče. Ale pokud se na to podíváte z hlediska relativního, není ČR žádný propadák.

Mám zkušenost, že když napíšu nějaký podobný trochu optimistický článek, dostanu spoustu reakcí, které dokazují, jak je to tu vlastně špatné, nebo jež uvádějí konkrétní případy, které má tvrzení vyvracejí. Přidám osobní zkušenost: Byl jsem několik desetiletí pastorem rostoucího a posléze velkého sboru. A moje pastorační a organizační činnost spočívala z devadesáti procent z řešení průšvihů, trablů a potíží. Bylo to vlastně nesmírně únavné a často frustrující. Nejednou jsem měl co do činění s lidmi hádavými, nesmiřitelnými, někdy omezenými, sobeckými a nesebekritickými, při snaze řešit manželský konflikt se na mě občas naštvaly obě strany, takže kdybych nevěřil v Boha a jeho povolání, dávno bych z toho utekl. Ale po letech, když se člověk podívá zpátky, tak vidí nejen to, co se nepovedlo, ale i to, co se povedlo, a když potkávám duchovní (nebo i tělesné) děti svých duchovních dětí, zakouším obrovskou radost.

Když jsem se snažil pomáhat bezdomovcům, narazil jsem mnohdy na lidskou necitelnost a nemilostivost, ale v mnoha případech i na hlubokou empatii a snahu pomoci sahající daleko za rámec předpisů a nařízení. Proto mi vadí veškerá zevšeobecnování typu „Češi jsou xenofobní“ nebo „Češi jsou lhostejní“ a tak všelijak podobně. Zkusme sabotovat generalizace a negativismus. Třeba tím, že v dopravních prostředcích nebudeme myslet na ten nemocný zub, ale na některou z těch krásných českých pohádek, které nás v dětství tak dojímalý. A pokud jste křesťané, můžete pomyslet na Boží království, do něhož jsme povoláni. Možná vzbudíme pozornost u svých spoluobčanů, možná sklidíme i nějaký ten nevraživý pohled, ale třeba se k nám někdo přidá. A svět kolem nás bude příjemnější místo k životu.

Předepsaný úhel pohledu ČT na události.

Tak nám to Rada ČT konečně vysvětlila. Na základě rostoucí kritiky platicích diváků ČT o neobjektivnosti hlavně zahraničního zpravodajství ČT jednala Rada ČT o této kritice. Do jednání vnesl jasno radní Michal Janovič. Prohlásil: „Je to skutečně tak, že Česká televize má určený úhel pohledu. Má ho určen na základě doporučení Evropské komise, která povoluje veřejnoprávním médiím fungovat z poplatků nebo z daní jenom za předpokladu, že budou prosazovat, obhajovat a dívat se na všechno z úhlu pohledu tradic evropského humanismu a kritického myšlení. Česká televize se na to nesmí dívat tak, jako kdyby byla součástí současného Ruska, které nikdy žádné humanistické tradice v evropském slova smyslu nemělo. To bychom museli vystoupit z Evropské unie.“ – konec citátu.

A je jasno a vymalováno. Takovéto direktivy kdysi přicházely z Moskvy. Slova a hesla byla sice, pravda, maličko jiná, ale smysl byl stejný. Takže už zase držíme hubu a krok... Ó díky, veliký Michale Janovče, že jsi to natvrdo objasnil i poslednímu joudovi z Horní Lhoty, který snad dosud tápal. Tak a teď víme, proč nám servírují v ČT polopravdy a překroucené lži, hlavně o Ukrajině, Rusku apod., protože je to předepsáno EU. Budeš-li poslouchat – dostaneš penízky do svého koryýtka. Když ne, koryýtka vyschne. EU a USA potřebují oblbovat lidi ve svůj problematický prospěch a prospěch finančníků ovládajících svět. Pro objektivní informace nespolehejte na zprávy v ČT, nebo české noviny, ale čtěte na internetu Parlamentní listy, Protiproud apod.

Nespokojený divák ČT

Vědci objevují staré pravdy: NENÍ NAD HORKOU POLÉVKU! **Rozhodně stojí za přečtení!**

Z Internetu

Tak zase je všechno jako vždycky: Nejnovější americké výzkumy objevily Ameriku. Vědci „odhalili“ něco, co naše babičky a maminky dobře znaly. Když si ti starší mezi námi vzpomenou – co byla první věc, kterou dostali, když byli nemocní? **Nikoli paralen – ale horkou polévku.**

Tak za prvé: vědci přišli na to, že vývar z kostí „inhibuje migraci neutrofilů“. Méně učene řečeno ovlivňuje pohyb bílých krvinek, čímž snižuje vedlejší účinky zánětu v organismu napadeného chřipkou nebo podobným virovým onemocněním. Takže – vám prostě bude lépe s polévkou, než bez ní.

Za druhé: lékaři, kteří se „polévkovědou“ zabývají, s překvapením zjistili, že vývar z kostí, obsažený v polévce, pomáhá „nakopnout“ imunitní systém. Něco důležitého, co běžně neděláme, však přece jen pochopili: **Důležité je vařit polévku pomalu.** Jedině velmi pomalý var – může trvat i několik hodin – totiž způsobí, že se z kostí a šlach, které na polévku použijeme, uvolní léčivé látky. Mezi nimi najdeme kolagen, ale i esenciální aminokyseliny jako prolin, glycin a glutamin. Právě ty příznivě působí na naše zdraví, psychiku.

Tekutá lékárnička

Kromě toho kostní dřev a minerály v kostech obsažené **napomáhají regeneraci krevních buněk**, včetně již zmíněných bílých krvinek, které jsou zodpovědné za obranyschopnost organismu. Když navíc přidáte do polévky **zeleninu**, uvolňují se z ní další důležité výživné látky, které přidávají svůj účinek k celkově antivirovému a antibiotickému působení vývaru.

I jinak mají látky, obsažené ve vývaru další pozoruhodné účinky:

Kolagen a želatina podporují růst vlasů, regeneraci a zdravý vzhled kůže a pomáhají udržovat pevné nehty.

Glutamin je důležitou aminokyselinou **pro imunitu** (a při zátěži se spaluje několikrát rychleji, než aminokyseliny jiné). Kromě toho **jde o „lék“ na syndrom dráždivého tračníku.**

To je oblíbený název „mysteriózní nemoci“ moderní doby, která ztěžuje řadě lidí život. **Jde o nespecifické bolesti břicha, nadýmání a poruchy stolice, o kterých západní medicína netuší, z čeho vlastně pocházejí.** Zato však ví, že glutamin, obsažený v důkladném vývaru z kostí, je jednou z látek, schopných poskytnout úlevu osobám, které na podobné projevy trpí.

Glycin přirozeně detoxikuje tělo. Kromě toho podporuje zažívání a správné vylučování žaludečních šťáv.

Prolin příznivě působí na zdraví kůže. Také je důležitý pro udržení správné hladiny krevního tlaku, zvláště u osob, které mají tlak vyšší.

Želatina podporuje zdravé trávení, například tím, že chrání a zaceluje žaludeční výstelku. Pomáhá i trávení ostatních živin. To z něj činí další výborný lék na „moderní“ dráždivý tračník a věčné nadýmání s ním spojené.

Kostní dřev je plná výživných látek. **Podporuje činnost imunitního systému.**

Minerály: Kostí čtyřnožců a ptáků jsou plné vápníku, hořčíku, sodíku a fosforu. Rybí kosti kromě toho obsahují jód. Bez těchto minerálů není uzdravení těla možné – jejich nedostatek vede ke zhoršení imunity i nervových funkcí, křečím a dalším nepříjemným projevům. A při pocení a horečce se samozřejmě vyplavují z těla rychleji.

Proti osteoporóze - i rakovině

Fakt, že vývar z kostí je téměř zázračným lékem, podporují desítky vědeckých studií. Nejde totiž zdaleka jen o chřipky a nachlazení, či pěknou pokožku.

Mrkev raději vařte!

Pokud do polévky přidáme další potraviny, které podporují imunitu, dále její léčivý účinek zvýšíme. V takovém případě je však dobré, aby zelenina a další potraviny byly co nejzdravější. Pokud nemáte domácí, určitě vsaďte na některý ověřený zdroj „bio“ či „organických“ potravin. Důležitými součástmi našich polévek by měly být například:

Houby, které obsahují mnoho bioaktivních látek, včetně polysacharidů, glykoproteinů, ergosterolů, terpenů a dokonce antibiotik.

Mrkev. Nejde jen o beta-karoten, který se v průběhu trávení přemění na vitamin A, jenž má nejen účinky na náš zrak, ale může pomoci dokonce i proti rakovině.

Dalšími látkami, obsaženými v mrkvi, jsou kromě vlákniny, jež prospívá trávení, také vitamin K, sodík, foláty, mangan, fosfor, hořčík, vitamin E a zinek. Jedna studie z roku 2000 dokonce prokázala, že vařená mrkev má – kupodivu – vyšší obsah beta-karotenu a kyseliny fenolové, než ta syrová.

Česnek je jedno z nejzdravějších jídel na světě. Vyplatí se ho však přidat do polévky **syrový**. Surový česnek je totiž přírodním antibiotikem a likviduje i viry a plísňe.

Celer – je důležitým zdrojem antioxidantů a flavonoidů. Studie ukázaly, že **snižuje riziko zánětů i srdečních chorob, podporuje imunitní systém a naopak brzdí růst rakovinných buněk.**

Červená řepa – hovězí vývar hezky obarví. To ale není všechno. Červená řepa totiž **obsahuje dusičnany, které jsou dobré nejen na snížení krevního tlaku – uvolňují a rozšiřují cévy, což se hodí i při horečce.**

Zázvor – antibakteriální a antivirové účinky zázvoru jsou dobře známy.

Koření – určitě přidejte mořskou sůl (nebělenou).

Pepř pomáhá zlepšit zažívání, ale je také antioxidantem a pomáhá proti baktériím, kromě toho působí diureticky (tedy odvodňuje).

Kurkuma je opět v podstatě všelékem.

Tymián pomáhá udržet zdravé ledviny, srdce a mozek a je dobrým zdrojem manganu.

A tak bychom mohli pokračovat velmi dlouho.

V podstatě je zřejmé jedno: pokud uvaříme poctivý vývar z kostí a kořenové zeleniny, doplněný čerstvým či sušeným kořením (nejlépe vlastní „výrobou“), uděláme pro své zdraví mnohem více, než kdybychom do sebe ládovali drahé léky, které beztak naši imunitu spíše oslabují.

Čínskou polévkou ke zdraví?

Naše babičky to věděly již před sto a více lety. Nejsou však samy. Jiné medicínské systémy než ten náš, jako je například tradiční čínská medicína, znají a používají léčivé vlastnosti vývarů již tisíce let – a také pro ně mají vlastní teoretická zdůvodnění, která rovněž místní lékaři znají již po staletí.

„Vědci na Západě vlastně přišli v posledních letech na něco, co čínská medicína zná snad již od dob legendárního Žlutého císaře,“ říká terapeutka čínské medicíny Jana Hollanová. **„Vývar z kostí posiluje ledviny** – v nichž má lidský organismus uloženu základní životní energii – a kosti. Proto se v praxi tradiční čínské medicíny používá, kdykoli je organismus výrazně oslabený: nejen při chřipkách, ale i únavovém syndromu, EB viróze a zotavování po těžkých chorobách obecně, a také i při jakýchkoli chronických nemocech, po porodu a v přechodu.

Pro mimořádně oslabené osoby se do polévky navíc přidává speciální směs koření, kterou seženete na klinikách tradiční čínské medicíny. Vzhledem k posilu-

jícímu účinku polévky je logické, že pomáhá i osobám s rakovinou, které jsou často těžce vyčerpané.“

Takže příště, než si naordinujete hormonální kúru proti osteoporóze, či než dětem dáte pátá antibiotika v řadě, protože jsou už zase nemocné, zkuste trochu změnit kurz: uvařte raději opravdu pořádně silnou polévku.

Jsou to totiž podobné „banální“ recepty, které „mohly“ za relativně dobré zdraví našich předků.

A mohou pomoci i nám. Tak vzhůru do polévek!

Jsme národ rasistů a xenofobů Neviditelný pes 2. 11. 05 Jiří Kučera

V České republice žije bez problémů 193 190 Slováků (ti jsou tu ale vlastně skoro domácí), 51 968 Poláků, 39 106 Němců, 22 112 Ukrajinců, 12 369 Rusů, 14 672 Maďarů, 4 363 Bulharů, 1 585 Chorvatů, 1 801 Srbů, 3 219 Řeků. Kromě nich zde žije početná menšina vietnamská (53 110 občanů), čínská (počet statistika neuvádí) a menší korejská (počet statistika neuvádí).

V rozhovoru s příslušníky těchto menšin se, přes nejvyšší snahu, nepodařilo reportérovi ČT najít některého, který by mohl z vlastní zkušenosti říci, že byl někdy v ČR diskriminován. Jedinou diskriminovanou menšinou, která to veřejně prohlašuje, jsou Romové (11 746 obyvatel). Protože v ČR žijí i etnicky velice vzdálené menšiny (Vietnamci, Čiňané, Korejci), není pravděpodobné, že by nedůvěra a nechuť k Romům měla etnické či rasové příčiny. Možná by, v zájmu politické korektnosti, bylo na místě zeptat se pana Dienstbiera, kolik dává stát na „začlenění“ vietnamského etnika, podle statistik (asi ne podle skutečnosti) početnějšího, než jsou Romové. Přesto Neználek z Amnesty International se dopustil přinejmenším nezdvornosti k hostitelské zemi, když Čechy označil za xenofoby diskriminující romskou menšinu. Ten moudrý pán neví o Romech v Česku nic a jen plácá.

V současnosti probíhá v Evropě proces, který není tak úplně neznámý. Před lety se čistě bílá Búrská republika pod vlivem přílivu černých obyvatel (80% černošského obyvatelstva) z rovníkové oblasti Afriky stala převážně černošským státem, Jihoafrickou republikou současnosti. Podobný vývoj prodělalo i srbské Kosovo. V 6. až 7. století přišli do oblasti Kosova Srbové a toto území se stalo jejich základnou pro útoky na Byzanc. V 11. století zde Srbové vybudovali řadu pravoslavných klášterů a ve 13. století odtud srbský král Dušan IV. Silný ovládal většinu Balkánu. V současnosti OSN přiřklo Kosovo Albáncům, kteří sem přišli v době italského protektorátu Velká Albánie (v letech 1940 až 1945).

No a nyní se osud Búrské republiky opakuje v celé Evropě. V zemích subsaharské Afriky zvítězil lid a vítězní lidové prchají do rasistické a xenofobní ČR (mimo jiné evropské státy), aby tu našli bezpečí a další místo pro vítězství jejich „lidu“. Nevím, kam budou prchat, až zvítězí i v Evropě.

V této imigrační vlně je pověst Čechů jako rasistů a xenofobů výhodná. Většina ilegálních imigrantů přiznává, že se snaží ČR vyhybat, protože jsou Češi známí rasisté. Na druhé straně mě trochu zamrzelo, že v český rasismus uvěřila i Češka žijící v JAR a když uvažovala o odchodu z této bohužel černě rasistické země, bála se návratu do Česka, protože má syna míšence.

Pověst o českém rasismu a xenofobii šíří především Romové, kteří se tak snaží dosáhnout výhodného asyly v některých evropských i mimoevropských zemích. Toho se ochotně chopí různí profesionální „spasitelé“ a přednášejí o českém rasismu dokonce i v Česku pro české spasitelské odnože. Hitem sezóny je tvrzení, že odsunem Němců v r. 1945 se Československo stalo „etnicky homogenní zemí“. Autoři tohoto tvrzení vlastně mlčky předpokládají, že v předválečné ČR žila jediná národnostní menšina – německá. Zcela zanedbávají početnou skupinu ruských porevolučních emigrantů, početnou skupinu Poláků, Maďarů a Bulharů, nehledě na poválečné imigranty z bojujícího Řecka, na počátku padesátých let pak imigranty z rovněž bojující Koreje, imigranty z Ukrajiny atd. Také počet Rusínů, kteří netoužili stát se občany Sovětského svazu, byl poměrně vysoký. Budeme-li se držet pravdy, pak území českého státu nebylo nikdy „etnicky homogenní“. Již první historicky doložený

český panovník Bořivoj vládl mnohonárodnostnímu státu. Kromě zbytku Keltů a Markomanů žilo na společném území několik příbuzných kmenů, které se nátlakem či dobrovolně později spojily v jeden národ – český. Po vpádu Maďarů na Moravu se postupně připojovali i Moravané, protože Češi devátého století byli považováni za kmen velice bojovný (možná i pod vlivem pověstné bojovnosti Keltů).

Češi nikdy v historii neměli problém s přijímáním cizinců. Nejsou xenofobní, tj. cizích se nebojí. Také nejsou rasisté, jak by si i moudří spasitelé mohli všimnout podle toho, že tu žijí v pohodě Vietnamci, Číňané i Korejci. I když mnozí Korejci, kteří po válce přišli do ČSR, mistrným způsobem využili pozdější možnosti repatriace a krásným trikem změnili státní občanství. Původně přišli jako občané Severní Koreje a při repatriaci se „vrátili“ do Koreje jižní.

O tom, že se Češi cizinců (xeno) nebojí (phobos) svědčí událost, která se skutečně stala v jednom našem imigrantském centru. Statečný imigrant, muslim, protestoval proti špatnému zacházení, a aby protestu dodal váhy, prohlásil: „Až nás tu bude víc, tak vás všechny podřezeme.“ Český, „strachem se třesoucí“ rasista to vzal zcela správně jako žvanění nadutého hlupáka.

Takže, všichni profesionální spasitelé, ochránci lidských práv a bojovníci za socialismus, začněte aspoň trochu používat mozek, pokud ho máte. Než začnete něco plácát, poučte se nejprve, jaká je skutečnost. Mám pro vás jinou starost a tím i příležitost k ochraně lidských práv a sociální spravedlnosti. Všimněte si laskavě, že v Česku nejsou peníze na zvýšení důchodů, že nejsou peníze na platy zaměstnanců ve zdravotnictví, že se v ČR pořádají sbírky na léčení českých dětí, že jen v Praze je několik desítek tisíc bezdomovců – a přitom má vláda plný pytel peněz na podporu imigrantů, které nikdo nepozval, a které tu podle různých průzkumů 70-80% oprávněných voličů nechce. Koho budou volit ti, které současná koalice podporou imigrantů zklamala? EU to nezachrání, většina zemí EU je na tom doma stejně a navíc kolem 80% Čechů je pro vystoupení ČR z EU (nejnižší odhad z průzkumu je 65%). Takže EU nebude domlouvat českým občanům, kteří ji ve své většině neberou vážně, bude jen mistrovat české politiky, které už také jen málokdo v Česku bere vážně.

Současná imigrační krize má jen tři možná řešení, ani jedno není hezké. Může se ze stále narůstajících rozporů mezi vládami a občany vynořit nový diktátor typu Hitlera či Stalina. Může také společnost přejít do permanentního konfliktu (nejpravděpodobnější scénář), kdy budou muslimské enklávy napadat původní Evropany a původní Evropané budou napadat muslimské enklávy, tedy oboustranné pogromy (místy už k tomu dochází). Nebo vítězství imigrantů a hluboký propad životní, kulturní i technické úrovně Evropy na několik století. „Mezery“ mezi vysokou vyspělostí způsobené úpadkem trvaly v případě Římské říše více než tisíc let, mezi rozkvětem Řecka „hérou“ a Řecka klasického to bylo pět set let a např. mezi jednotlivými „říšemi“ v Egyptě 200 až 500 let.

Ta čtvrtá možnost, ve kterou silou mocí věří profesionální spasitelé, tj. že se obě kultury spojí ke společnému blahobytu, je nesmysl. Bezkonfliktní soužití muslimů s ostatními náboženstvími můžeme pozorovat pouze v Singapuru a tam je vykoupeno vysokou represí. Tak si myslím, že by se evropské vlády měly co nejdříve začít starat o vlastní lidi. Nebo snad čekají, jak to dopadne?

Hrá Merkelová rolu dvojitého agenta?

28. 10. 2015 [gabo126](#)

Konšpirujujeme či špekulujujeme. Nebojím sa to napísať. Nech si myslí, kto čo chce. Zopár porovnaní s Hitlerom. Po prvej svetovej ničili Nemecko neprimerané reparácie a jeho rozdelenie. V Rakúsko-Uhorsku sa roku 1889 narodil neúspešný maliar. Neúspešný maliar, zato úspešný nacistický politik. Čo musíte spraviť, aby ste oslovili čo najväčšiu skupinu? V prípade Adolfa to nebolo až také ťažké, chudoba, nezamestnanosť, hlad reparácie a neschopná vláda. Už len nájsť nejakého nepriateľa – židka (podľa Umberta Eccia – Pražský cintorín).

Potom stačilo už len dúchať do pahreby a vcelku mať v rukách priemysel – čo sa mu podarilo, pretože pre nemeckých podnikateľov bol bližší nacizmus ako boľševizmus a tak mal zelenú.

Čo urobila Merkelová? Pozvala si svojho budúceho nepriateľa do krajiny. Nie preto, že by Nemecko bolo na kolenách, práve naopak, Nemecko bolo na výslni ekonomického rozvoja. Pozývacím vyhlásením pre všetkých chudobných z „celého sveta“ otvorila nemecké hranice, len škoda, že až teraz a nie keď sme my vstupovali do EÚ.

Následky? Vzostup nenávisť obyčajných občanov daných krajín voči prisťahovalcom. Otvorený odpor voči vládám a centralizovanej moci v Bruseli. Slniečkári či humanitní zástancovia nefungujúceho multikulturalizmu prilievajú benzín do ohňa. Idú ruka v ruku s extrémnou pravitou, pretože tieto dve menšinové skupiny obyvateľov sa živia navzájom.

Teraz máme nepriateľa. Čo bude nasledovať? Kontrola občanov, policajný režim a vlastne totálna kontrola médií. Taký Orwellov Veľký brat v praxi. Už teraz sme kontrolovaní – účty, telefóny, web. Moderátor, ktorý náhodou povedal niečo na neprispôsobivú menšinu či migrantov už nepracuje v médiách.

Padá nám demokracia a budú nasledovať len dve veci. Buď Bruselsko-Berlínsko-Parížsky diktát tvrdej ruky, alebo anarchia a postupný rozpad. To, že máme neschopné vlády už nepochybuje nikto. To, že Brusel preberal moc dovtedy, kým mu ju nevytrhne ľud, je viac menej jasné. Ide však o to, ako sa vrátiť naspäť k myšlienke rovnosti v únii a nie neustálemu diktátu a kontrole.

Jedna z najhorších teórií je vznik občianskych vojen s mnohými ohniskami a pád súčasnej ekonomiky a systému. Nastolenie tvrdej diktatúry a fajka zhasla. Ekonomika je na vrchole a už nemá kam ísť, preto je potrebná vojna a kto by to mohol urobiť? Akosi Európanom sa už nič takého nechcelo začínať, až na menšie konflikty, ktoré však nevzbĺkli do celoeurópskeho konfliktu. Trhy sú jednoducho preplnené. Inflácia už neexistuje, pretože nastala hyperinflácia. Ako nazvať neustále tlačenie miliárd eur a dolárov? Zatiaľ nás obľubujú, že je to na povzbudenie ekonomík.

Tak je potrebný konflikt, nie zvonka, to by nikto neurobil, ale pekne zvnútra si pozvať okupantov.

Prečo hrá Merkelová na dve strany? Možno preto, že aj bývalá kresťanská strana Centrum, ktorá dostala spolu s liberálmi k moci Hitlera, pokračuje vo svojej špinavej hre.

Dagmar Havlová: Vašek by uprchlíkum pomohl, byl zodpovědný a solidární

7. 9. 2015 JUDr. Jiří Vyvadil

Bývalá první dáma Dagmar Havlová se vyjádřila k tématu současné uprchlické krize. Václav Havel by podle ní uprchlíkum pomohl a jejich osud by mu nebyl lhostejný, myslí si vdova po našem bývalém prezidentovi. Informují Lidovky.cz.

Dagmar Havlová připomněla rok 1968, kdy desítky tisíc Čechoslováků opouštěly tehdejší republiku. Lidé prchali předně do Rakouska a Německa, což jsou země, které v současnosti čelí velkému náporu uprchlíků. „V rámci tématu zodpovědnosti a solidarity by Vašek pro pomoc lidem prchajícím před válkou a násilím rozhodně pomohl,“ řekla Havlová pro deník Právo.

<http://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Vyvadil-Mila-Daso-Vy-nechapete-ze-Vas-Vasek-byl-v-moralnim-smyslu-vrah-398400>

Jiří Vyvadil: Milá Dášo, Vy nechápete, že Váš Vašek byl v morálním smyslu vrah?

8. 9. 2015

Pronesla jste, že by Vašek jistě příjem uprchlíků podpořil...

Nikdo z nás nepochybuje o tom, že by dnes někde stál a svým ráčkujícím způsobem mluvil o humanitě a nutnosti pomoci uprchlíkum.

Má to jednu chybičku.

Nuže Váš Vašek je z celé plejády všech českých politiků od roku 1989 ten nejodpovědnější za zvěrstva Západu, která nemohla skončit jinak než statisíci usmrčených a milióny uprchlíků...

Že si vymýšlím? Ale kdež. Dodnes ho vidím, jak jako dychtivé dítě a jako první evropská hlava z Evropy dorazil po skončení bombardování, které označil jako vždy vtipně humanitárním (rád si pohrával slovíčky) a které trvalo přes tři měsíce, na jakousi planinu v tehdejší Jugoslávii, pošlapával tu zemi a chválil tuto akci, která přinesla (odborníci opravte mne) tuším 3 000 mrtvých včetně humanitárně zavražděných dětí a moc v Kosovu islámskému teroristovi Thacimu..., který svou osvobozenou armádu živil prodejem orgánů srbských bojovníků.

Milá Dášo, větší zvěrstvo v Evropě po roce 1989 nebylo.

Mimochodem, ten Thaci, kterého jako bojovníka za svobodu Západ prosadil do čela, dnes již definitivně zhroutěného Kosova, konečně čelí soudu.

Rozhodujícím zdrojem rozvratu byla nelegitimní a naprosto vylhaná válka v Iráku. Ta odstranila sekulárního autoritativního předáka Hussajna a odstartovala process celkového rozvratu celého středního Východu.

Dášo, mezi námi, když se dnes Američané diví, že islámský stát je na rozhodujících místech tvořen bravurními důstojníky Hussajnovy armády, tak si fakt říkám, že Vašeho Václava a dnešní Američany se v zájmu světa ani nemělo dovolit k zahraniční politice pustit.

No a kde by měli být, když ti "boys" je z irácké armády vyrazili?

Chápu, že mi musíte položit otázku, proč Irák vůbec zmiňuji a co to má s Vaším Vašíkem společného.

Nuže tehdy Vašek, v naprostém rozporu s Ústavou ČR, bez souhlasu obou komor Parlamentu a vlády ČR, na zádech jakéhosi ometávače podepsal podporu této válce. A Bush jr. se o tuto žádost podobných blbečků opřel a vznikla tzv. koalice ochotných, ke kterým kvůli Vašemu Vaškovi patříme a která rozvrátila celou severní Afriku.

To ostatní už, milá Dášo, byl jen dominový afekt.

Dášo, byla jste tuším nejlépe placenou socialistickou herečkou, takže mám právo od Vás chtít trochu soudružské sebekritiky.

Jistě víte, že od roku 1948 - 1989 zde byl tzv. socialistický systém, který je dnes označován za zavrženíhodný a zločinný. Otázka zní, Dášo: Kolika vojenských agresí se tento zavrženíhodný a zločinný režim od roku 1948 - 1989 účastnil...

Nuže žádného: Žádná mise, žádná agrese..., teploučko a buzerace v kasárnách.

Dobře jste odpověděla.

A teď kontrolní otázka: Kolika vojenských agresí se účastnil režim, který Váš Vašek na počátku vybudoval... Pojdme počítat... Válka v Iráku, humanitární bombardování Jugoslávie, válka v Afghánistánu, 2. a zásadní válka v Iráku, arabské jaro..., které postihlo Tunisko, Maroko, Egypt, Libyi a s tím související útoky v Libyi a dnes válka v Sýrii.

Dášo, plně s Vámi souhlasím, že by Váš manžel se dnes zamýšlel nad uprchlíky a pečlivě by se snažil odklonit fakt, že je to, z hlediska odpovědnosti České republiky, jeho dílo.

Váš lidumil Vašek měl nástupce. Byl jím sebestředný a arogantní Václav Klaus. Ne, nebyl lidumilem v očích havlistických následovníků Vašeho Vaška. Ale po celý svůj život v politice ostře protestoval proti humanitárnímu bombardování Srbska, válce v Iráku (velvyslanec USA vyrazil ze dveří, když mu lhal o existenci zbraní hromadného ničení v Iráku), či útoku na Libyi. A donedávna byl kritizován, že nechce vojenský útok na Rusko.

Milá Dášo, očekávám Vaši sebereflexi.

Ti uprchlíci jsou v našich poměrech především dílem Vašeho manžela. Majetek, který jste po něm zdělila, je obrovský. Nejde o to, abyste poskytovala uprchlíkům jakousi humanitární pomoc z milosti. To ne. Povinnost Vaší rodiny je nabídnout jim kompenzaci z důvodu politické odpovědnosti Vaší rodiny za mezinárodní zločiny. Nabídněte jim Vaše nemovitosti, Vaše konta a prostě je za odpuštění. Pokud Vás přítom bude ještě bavit se modlit, což by u bývalé přední socialistické umělkyně bylo zvlášť pikantní, tak se modlete.

S přátelským pozdravem

JUDr. Jiří Vyvadil

Jiří Vyvadil je český právník a politik, v 90. letech 20. století předseda Československé strany socialistické a poslanec České národní rady a Poslanecké sněmovny za koalici Liberálně sociální unie, později za ČSSD, v letech 1996-2000 senátor za obvod č. 2 – Sokolov, bývalý soudce Nejvyššího správního soudu.

Fandím Viktorovi Orbánovi, on v podstate chráni Európu.

Rudolf Schuster prehovoril nielen o migrantoch, ale aj o zá- kulisí slovenskej politiky

28. 9. 2015 www.parlamentnelisty.sk

ROZHOVOR

(Pokračování)

Bez referenda by som spoločný štát nikdy nerozdelil. O mne to bolo A prečo vás teda sovietski novinári nazvali „košickým Gorbačovom“?

Už som to vysvetli, bolo to v čase, keď Košice a celý kraj bojovali s nedostatkom pitnej vody. Bolo potrebné zachrániť mesto a kraj, vystavať nové trasy vodovodov, vrtať nové zdroje vody. To sme všetko robili bez podpory vlády, ktorá v tom čase bola proti našim riešeniam. Bolo to v roku 1987. Realizovali sme to v súbehu s prebiehajúcou projektovou prípravou. Teda s rizikom. V tom čase na dlh, bez financií, zapojil som do toho vojsko cez civilnú obranu (CO), za čo ma napríklad vtedy „pokarhal“ minister národnej obrany Milan Václavík slovami: „Súdruh Schuster, kto tu velí Československej ľudovej armáde? Ty alebo ja?“ ... Na čo som mu povedal, že ja, ale len pokiaľ ide o civilnú obranu kraja. Zabezpečovali sme vtedy pitnú vodu. Nakoniec mi za to dali najvyššie vyznamenanie, lebo sme skutočne zachránili mesto aj kraj. Urýchlili sme, ako som už uviedol, výstavbu vodnej nádrže Starina ako zdroja pitnej vody, čiže urobili sme teda všetko pre záchranu a proti kolapsu kraja na úseku zásobovania pitnou vodou. Spomenutá Literaturnaja gazeta vtedy o tom písala. Redaktor sa však najprv zainteresovaných pypytoval na ich názor, a až na záver dal slovo aj mne, kde mi vzdal kompliment, že ma všetci chválili, a nazval ma preto „košickým Gorbačovom“. Keď sme sa neskôr s Michailom Gorbačovom na túto tému osobne bavili, lebo som dlhé roky pracoval v jeho nadácii, kým neochorel, tak sme sa nad tým pousmiali.

NOVEMBER '89

30. novembra 1989, teda necelé dva týždne po udalostiach 17. novembra, ste sa stali prvým porevolučným predsedom Slovenskej národnej rady (SNR). V tejto funkcii ste zotrvali 7 mesiacov, pretože po prvých slobodných a demokratických voľbách vás v tejto funkcii vystriedal František Mikloško. Ako ste zvládli ten prechod zo starého režimu do nového? Za akých okolností ste sa práve vy stali predsedom parlamentu?

Musím povedať, že to celé bol jeden veľký kompromis. Totiž tesne pred novembrom '89, ešte niekedy koncom leta, vedúceho tajomníka strany v kraji Jána Pirča vystriedal Prešovčan Michal Špak. Ten si chcel všade dosadiť svojich ľudí z Prešova. Mal som to teda zrátané. Michal Špak vtedy vymyslel „stranícku spoved““. Zrežiroval to tak, že sám na seba som si mal napísať „ortieľ smrti“. Mal som v rámci rokovania plenárneho zasadnutia krajského výboru KSS predstúpiť pred plénom s veľmi sebakritickým, ním vopred schváleným prejavom. Ďalej som mal odpovedať na pre mňa neznáme, ale vopred rozdane otázky plné osobných invektív. To sa mu však nepodarilo. Naopak sám sa skompromitoval. Podobne sa pokúsil aj o odvolanie vedúceho tajomníka KSS mesta Košice.

Takto už to vyzeralo pred novembrom 1989 v strane. Na zasadnutí stranického výboru som sa obhajoval, dokonca som už mal vedľa seba aj pripravený stranický preukaz, aby som im ho vrátil.

Ako vidno, už v strane ste boli rebel, ale ako ste sa dostali od vrcholiaceho stranického života k novej funkcii prvého porevolučného predsedu SNR?

Zavolať som vtedy podpredsedovi vlády Štefanovi Murínovi, že v strane končím, pretože viem, čo takéto hodnotenie znamená. V tom čase som už ale mal veľkú podporu z kraja aj z mesta, tak ma nevedeli odvolať z funkcie predsedu KNV. Zasadlo vtedy mimoriadne plénum ÚV KSS, to už bolo v novembri '89. Vtedy ma Michal Špak, pravdepodobne zo strachu, dokonca poveril, aby som ho išiel zastúpiť na prednovembrové stretnutie s občanmi. Z tohto dôvodu som sa nezúčastnil na

zasadnutí pléna ÚV KSS. Nevedel som, čo sa deje. Michal Špak využil moju neprítomnosť na uvedenom zasadnutí pléna ÚV KSS. Prišiel som domov a na druhý deň ráno som sa v správach dozvedel, ako ma aj za mojej neprítomnosti, bez môjho vedomia a súhlasu, na návrh Michala Špaka zvolili za ideologického tajomníka ÚV KSS. Vtedy mi vypadla lyžička z ruky, lebo dovtedy ma vždy kritizovali, že nepíšem ideologické úvodníky a závery vo svojich vystúpeniach, a zrazu mám vykonávať ja práve ideológiu, ku ktorej som mal vždy ďaleko a vytrpel som si svoje práve od ideologických tajomníkov v meste, okrese, kraji a vyššie. Bol som vždy technik. Skoro som skamenel. Manželka mi vtedy povedala, že je to určite omyl. Zavolať som potom Michala Špaka, čo to má znamenať, na čo mi odpovedal, že on súdruhov presviedčal, aby ma nevymenovali... Ale viete ako to povedal Jan Werich: „Když kopnout, tak jediné výš...“ ... Povedal mi: „To si musíš vybaviť so súdruhom Ignáčom Janákom,“ (vtedy prvým tajomníkom ÚV KSS). Nelenil som, sadol do auta, vtrhol som ako veľká voda k súdruhu Janákovi cez všetky jeho ochranky. Teraz vás mám zachraňovať, keď vám tečie do topánok? Nevieme, či nás budú vešať alebo ako skončíme, povedal som.

Ako vtedy zareagoval Ignác Janák?

Začal ma upokojsť a povedal mi, že keď nechcem byť teda ideologickým tajomníkom, tak budem predseda Slovenskej národnej rady namiesto Viliama Šalgoviča. Vtedy som povedal, že ani jedno, ani druhé neprijmem. Išiel som potom na SNR za Richardom Schinom (vtedy tajomník výboru pre národné výbory a menšiny). Povedal mi: „Rudo, dobre si to rozmysli, keď to teraz nevezmeš, tak tam dajú nejakého konzervatívneho súdruha a môže tu dôjsť k bitkám, možno aj k násiliu. Toho predsedu určite zober.“ Napriek tomu som to dlho odmietal. Nakoniec ma oslovili aj tí triezvejšie rozmyšľajúci straníci na čele so spisovateľom Vladimírom Mináčom. Nakoniec som súhlasil, mojím protikandidátom bol Jozef Širotnák zo Strany slobody. Vtedy som voľbu vyhral a stal som sa 30. 11. 1989 predsedom SNR. Po mojom prvom vystúpení v SNR, prvýkrát v novej funkcii, dokonca bez prípravy, som dosiahol podporu poslancov SNR. Všetky vtedajšie rokovania SNR mohli na môj návrh občania sledovať v priamom prenose televízie. Tieto záznamy, žiaľ, Slovensko nemá, lebo pri rozdelení Československa si ich nenárokovalo. Tak zostali v Prahe. Je to smutné, pretože z tohto historického prelomového obdobia Slovensko nevlastní televízne záznamy.

Stále verím, že česká vláda tento omyl napraviť. Všetky rokovania od 30. novembra 1989, kedy som bol zvolený za predsedu SNR, cez návštevu Václava Havla v Bratislave a ďalšie udalosti, to všetko, žiaľ, nemáme.

Máte z tohto obdobia počas predsedovania SNR aj nejakú veselú príhodu? Bolo o vás totiž známe, že ste často odmietali tlmočníkov, hoci si to protokol vyžadoval. Napríklad aj počas stretnutia s Margaret Thatcherovou...

Tak ja som to robil často. Predsa nebudem chcieť tlmočníka, ak to nebolo nejaké protokolárne stretnutie. K nejakej zmluve, kde sa vyžaduje presný každý detail, to áno. Ale pri spoločenských stretnutiach som to robil vždy. Napríklad Otto von Habsburg prišiel so svojou dcérou aj synom a mal prednášku na Bratislavskom hrade. Tu už bolo po prvom marci 1990, Ján Budaj bol prvý podpredseda SNR, mali sme obed na Bôriku. Budaj chodil neskoro, no pán Habsburg chodil všade načas. Stáli tam bokom, čakalo sa na Jána Budaja. Vtedy som ešte Otta von Habsburga osobne nepoznal. Počul som, ako starý pán hovoril: „Je to bývalý komunista, neviem, ako budeme spolu vôbec hovoriť, je mi to trápne...“ Tváril som sa, že nič nepočujem, nič nevidím, medzitým prišiel Budaj a Habsburg začal po nemecky, začali si niečo šeptať. Na to som sa mu prihovril po nemecky aj ja a keď sme skončili, tak sa ma opýtal odkiaľ mám takú dobrú nemčinu. Na to som ho viedol v aute na Hrad, tak sa ma ešte raz opýtal, odkiaľ viem tak dobre po nemecky, na čo som mu povedal, že som chodil v Medzeve štyri roky do nemeckej školy. Na to mi povedal, škoda, že neviete tak dobre aj po maďarsky, na čo som prešiel do plynulej maďarčiny. Povedal mi, že by bolo dobré, keby som sa naučil aj po anglicky, na čo som s ním začal komunikovať plynulou angličtinou. Odvtedy bol mnou nadšený, dokonca som bol jediný z východného bloku na jeho 90. narodeninách v Hofburgu so všetkými pozvanými kráľmi a monarchami. Stali sme sa veľkými priateľmi, pozval som ho do Medzeva aj s manželkou do hámrov. Pasoval som ho za hámorníka, čiže takto sme si vytvorili veľmi dobré vzťahy.

Potom prišiel ďalší významný dátum – 1. marec 1990. Prečo je tento deň taký významný?

Je to veľmi významný dátum, na ktorý sa často zabúda. Mnohí si chcú totiž privlastniť to, čo nastalo neskôr po tomto dátume. Predchádzala tomu však predovšetkým veľmi významná a intenzívna spolupráca Českej národnej rady (ČNR) a SNR. Vtedy bol predsedom ČNR Jaroslav Šafařík. Vtedy nám Federálne zhromaždenie zobralo prakticky všetky právomoci. Bolo to ako v starom komunistickom režime, keď národné rady nemohli o ničom rozhodovať. Začal som preto protestovať, zorganizoval som tlačovku, že „federál“ neberie naše pripomienky a návrhy do úvahy. Vtedy si ma zavolať Jozef Stank, ktorý bol podpredsedom Federálneho zhromaždenia, že čo blbnem, či robím ďalšiu revolúciu. Povedal som mu, nech si myslí, čo chce, lebo všetky návrhy zákonov „federál“ ignoroval, preto sme následne začali úzko spolupracovať s ČNR. Stretli sme sa na striedačku, vedenia ČNR a SNR, v Prahe i Bratislave. Povedal som: Poďme si schvaľovať naše symboly, veď nemáme prakticky našu symboliku. Teda dvojslohovú hymnu, štátny znak, vlajku, pečate, všetko. Na tento podnet mi Jaroslav Šafařík volal: „Rudo, mám problém s tou našou vlajkou, červeno-biela či bielo-červená, to nechce prejsť.“ ... Povedal som mu, že to už nemôžem zastaviť. Takže prvého marca sa schválili naše symboly, prvý raz sa na balkóne SNR zaspievala naša dvojslohová hymna, schválili sme novú štátnu vlajku, štátny znak a štátne pečate. Toto by mala SNR mať vo svojom archíve, no opakujem ešte raz – tieto všetky televízne záznamy zo spomínaných udalostí sú dodnes niekde v Prahe. A mali by sme ich konečne dostať naspäť.

Ale 1. marca neboli v hre iba symboly. Čo ešte?

Ten 1. marec 1990 je taký dôležitý aj z iného dôvodu. Mal som byť totiž odvolaný z funkcie predsedu SNR a na moje miesto mal nastúpiť Ján Budaj. Vraj sme sa mali takto spolu dohodnúť, že sa vzdám funkcie predsedu, no takáto dohoda nikdy nebola! Lenže on sa navyše poza môj chrbát už predtým dohodol s Václavom Havlom na tom, že pôjdem za veľvyslanca do Kanady. Ale stalo sa to, čo mnohí nečakali. Na začiatku schôdze SNR sme koptovali nových poslancov za VPN, za KDĽ a potom sa hlasovalo o mojom odvolaní. Nakoniec ma podporili aj niektorí noví poslanci, čiže moje odvolanie vtedy nevyšlo. Budaj mi to potom vyčítal, že som sa nevzdal sám, no podľa mňa, kto sa vzdá dobrovoľne, tak nemá čisté svedomie. Ján Budaj sa nakoniec stal prvým podpredsedom SNR. Fedor Gál ako šéf VPN si ma vtedy zavolať, aby som zostal vo funkcii do prvých slobodných volieb, lebo keby ma odvolali, tak by mohli pred voľbami stratiť politické body. Takže do 30. júna 1990 som bol vo funkcii a novozvolený predseda SNR František Mikloško ma vtedy požiadal, aby som mu pomohol pri vedení prvej schôdze v jeho funkcii. Navyše vtedy verejne povedal: „Keď skúmame okolité krajiny, ako prešli od totality k demokratickému režimu, nemôžem tu nespomenúť meno Rudolfa Schustera, ktorý urobil prienik do starých štruktúr a otvoril cestu nám k demokracii.“

To bolo od neho veľké gesto...

Áno, ale potom som mu to pripomenul, keď ma odvolávali z postu veľvyslanca v Kanade, kde sa vtedy odvolávali na lustračný zákon. Len pripomeniem, že moje pôsobenie v Ottawe bolo dohodnuté s prezidentom Havlom na dva roky. Ale nič neľutujem, pretože za ten krátky čas som sa zaradil v hodnotení rezortu federálnej diplomacie medzi desať najlepších veľvyslancov.

Po skončení misie veľvyslanca v Kanade sa definitívne rozpadol spoločný štát. Ako ste to prijali?

Priznám sa, že bez referenda by som spoločný štát nikdy nerozdelil. O mne to bolo známe, že som proti tomu, aby Federálne zhromaždenie a národné parlamenty rozhodli za všetkých ľudí. Toto bolo výsostné právo všetkých občanov, najmä, keď sme nastúpili demokratickú cestu. Kým som bol tu, tak som vždy presadzoval referendum. Časom by k rozdeleniu síce aj tak došlo, ale v tom čase by to určite neprešlo. To je práve to, keď sa niečo urýchljuje, keď niekto chce mať „zásluhy“, lebo tam išlo aj o jednotlivcov, aby mohli povedať, že sú zakladatelia nového samostatného slovenského štátu, podobne to bolo aj v Česku. Na mojich českých priateľov si ale spomínam len v tom najlepšom, všetko, čo som sa naučil napríklad vo VSŽ, bolo prakticky od českých odborníkov. A nikdy ma nesklamali, veľa ma naučili a aj vďaka tomu som mohol neskôr rásť aj odborne aj politicky.

Musela sa teda podľa vás federácia rozpadnúť? Bolo udržateľné ďalšie spolužitie Čechov a Slovákov?

Nemusela, malo byť referendum. Bol som aj pri tej „pomlčkovej“ akcii, lebo chodili demonštranti a bol som s nimi aj na tom povestnom balkóne v SNR, čo mi viacerí vtedy vyčítali. Ale prečo nie? Povedal som vtedy, že samostatnosť podporujem, ale nie tak, že úzka skupina o tom rozhodne. Mal sa vyjadriť národ, národnostné menšiny, čiže všetci. A pamätám si pri tej „pomlčkovej vojne“, boli sme vtedy všetci v Lánoch, Václav Havel vtedy prišiel z nemocnice a postavil sa k dverám miestnosti s dvomi pištoľami so slovami: „Nepustím vás z miestnosti, kým nebude nový názov republiky.“ Vtedy som Milanovi Čičovi ako slovenskému premiérovi povedal: Milan, prvá alebo druhá možnosť bude. Boli vtedy štyri verzie názvu. A aj tak sa stalo (Česká a Slovenská Federatívna Republika – ČSFR – pozn. autora). Bol to v tom čase dobrý kompromis. Čo ale bolo na tom celom zaujímavé, že nikto nerobil z tohto rokovania žiadny záznam! Po polnoci som zobral papier a napísal: Záznam z rokovania o názve republiky, hodina 00.30 h, účastníci a ich podpisy na čele s Havlom a Dubčekom. Mám doteraz z toho jedinú prezenčku...

DUBČEK, HAVEL, MEČIAR

Ako ste vnímali po novembri '89 skutočnosť, že pôvodne sa mal stať prezidentom spoločného štátu Alexander Dubček, no nakoniec sa ním stal Václav Havel? Ako ste vtedy vnímali jedného aj druhého? Dubček bol pre vás v minulosti vzor..

Alexandra Dubčeka som si vždy vážil ako človeka, aj ako politika. Jedno je isté – my ako SNR sme na začiatku roku 1990 nominovali za kandidáta na federálneho prezidenta práve Alexandra Dubčeka. Vtedy som povedal: My ho navrhujeme, ale prezidentom nebude... Na otázku prečo, som odpovedal: Medzinárodne je pripravovaný Havel, to podceňujeme. Druhá vec je, ak sa bude porovnávať, tak povedia, že Dubček bol komunista a Havel sedel vo väzení. To v konečnom dôsledku zaváži v prospech Havla. Vedel som, že sa to otočí. Vieme, že Dubčekovi už potom veľký priestor vyjadrovať sa ani nedali. Na druhej strane si ale myslím, že to bolo dobré, čo sa stalo, pretože Havel ako človek nebol zlý, hoci bol v mnohom naivný. V jeho začiatkoch som sa s ním stretával, veľmi som si ho vážil aj som mu v mnohom poradil. Takže spomínam si na neho len v dobrom, lebo politicky sa vyvíjal. Napríklad, keď prišiel do Bratislavy už ako prezident, tak sa ma pýtal, kde sa má postaviť, pretože nikto mu o tom nič nepovedal. Vtedy ho mali radi aj Slováci, osobne som mal voči nemu úctu, nakoniec on aj s manželkou Dagmar ma zachránili, keď som mal vážne zdravotné komplikácie.

Ale predsa len, nemal byť Alexander Dubček neskôr aspoň slovenským prezidentom?

Určite a určite by ním aj bol, nebyť tej tragickej nehody. Toto miesto mu určite patrilo, pretože v tých ťažkých časoch sa zachoval v Moskve hrdinsky, vôbec nie ako zbabelec, ako to dnes mnohí tvrdia. Jemu tam reálne hrozila smrť, mohol v tej Moskve zmiznúť ako mnohí iní, zomrieť. Ak to teraz niekto prekrúca a robí z neho slabocha, je to dosť úbohé.

Na Slovensku hrali po novembri '89 rozhodujúcu úlohu v politike zo začiatku predstavitelia VPN, no neskôr sa najviditeľnejším stal Vladimír Mečiar. Ako ste vnímali jeho?

Viem, ako sa Mečiar „vyrobil“, ako vznikol. Keď sme hľadali ministra vnútra, Dubček mi volal, pretože VPN nechcelo obsadiť túto funkciu, že má vraj dobrý tip – volá sa Vladimír Mečiar. Na to som mu povedal, že to registrujem, no rozhodnúť o tom musí najmä vedenie VPN. Bol tam vtedy na pohovore a obstál najlepšie, lebo hovoriť vedel vždy dobre. V tom čase ho ľudia vnímali pozitívne, ale po jeho vystúpení na Námestí SNP v Bratislave, keď povedal, že naše väznice sú prázdne a máme v nich dosť miesta pre malých Biľakov, vtedy som spozornel. Videl som totiž, že ide dokonca aj proti tým, ktorým dovtedy slúžil. Bral som to ako veľmi vážny signál, pretože jeho cieľom bolo vymeniť Milana Čiča vo funkcii slovenského premiéra a mňa chcel vymeniť za Budaja na čele parlamentu. Inými slovami, ak chcel byť predsedom vlády, musel mať na poste predsedu parlamentu človeka, ktorý tieto zmeny podporoval, a Budaj vtedy takým bol.

Stretli ste sa už v tom čase s Mečiarom?

no, bolo to v čase, keď na mňa „vyrobili“ trestné oznámenie za vec, ktorá sa ani okrajovo nemohla stať, no chceli ma strašiť, aby som sa vzdal. Vymysleli si pseudokauzu o mojom dome, v ktorom som mal mať údajne nejakú vysielačku a rôzne nezmysly okolo toho. Samozrejme, že to bolo celé trápne divadlo, ale potrebovali ma kompromitovať a diskreditovať, preto sme boli s Mečiarom permanentne v napätom vzťahu. Nakoniec však Mečiar zmenil taktiku a začal ma presviedčať, aby som išiel k nim do HZDS.

Neskôr to ale malo s Mečiarom iné zaujímavé pokračovanie. Aké?

Musím povedať, že počas môjho krátko pôsobenia na rezorte diplomacie ma chceli poslať za zástupcu veľvyslanca v Nemecku. Lenže aj priatelia v Nemecku mi povedali: „Rudo, toto neber.“ Vtedy si ma zavolať Mečiar, povedal mi, že si urobili prieskum na východe a že tam mám výborné preferencie, aby som išiel s nimi do volieb za HZDS – to už bol vtedy predsedom vlády. Mohol som si vtedy podľa neho vybrať akúkoľvek funkciu s výnimkou predsedu vlády, prezidenta a predsedu parlamentu, ak pôjdem za volebného lídra na východnom Slovensku. Vtedy som mu povedal: Pôjdem pán premiér, ale s jednou podmienkou – ak mi dáte súhlas a podklady napísať vaše pamäti. To totiž nikto nikdy nenapísal, kto bol Vladimír Mečiar a čo robil. Vtedy, keď bol „v ráži“, tak by mi možno všetko povedal, hoci to mohlo byť jednostranné. Samozrejme, nedohodli sme sa, povedal som mu, že my dvaja nemôžeme robiť spolu, na čo mi povedal, aby som si to ešte rozmyslel a prišiel za ním o dva týždne. Opätovne som to odmietol, no on ma znova zavolať.

Po krátkom pôsobení na Ministerstve zahraničných vecí SR ste sa teda stali druhýkrát primátorom Košíc (1994 – 1999). Odskočili ste si teda z „veľkej politiky“ naspäť do komunálnej. Košičania vám verili. Ako sa to nakoniec skončilo?

Mečiar sa ma vtedy po mojom odmietnutí spolupráce s ním opýtal, čo mienim robiť. Na čo som mu odpovedal, že idem kandidovať na primátora Košíc. Spýtal sa ma, čo urobím, ak ma nezvolia. Podľa neho sa ľudia zmenili a tvrdil, aby som si nemyslel, že ma ľudia znova zvolia. Povedal som mu, že ak ma nezvolia, budem si spytovať svedomie, kde som urobil chybu. Voľby som však nakoniec vyhral aj bez politickej podpory strán ako nezávislý. Po prvom dni dvojdňových volieb však v rozhlase zahlásili, že Mečiar podporuje Schustera v Košiciach, čo na druhý deň mnohých ľudí dosť odradilo dať mi hlasy. To bola Mečiarova „taktika“. Napriek tomu som vyhral. Už po mojom zvolení prišiel za mnou nebohý Alexander Rezeš ako funkcionár HZDS a šéf VSŽ a povedal mi: „Rudo, poď medzi nás do HZDS, dáme ti 5 percent akcií VSŽ.“ Na to som mu odpovedal: Dajte mestu 10 percent a budete mať trvalú podporu mesta.

Odpovedal, že mesto je indiferentné, ale ja som konkrétny.

Potom ste sa cez Stranu občianskeho porozumenia (SOP), ktorú ste založili a viedli, v roku 1998 vrátili do veľkej politiky cez úspech v parlamentných voľbách. Už vtedy ste tušili, že by ste mohli kandidovať na prezidenta?

Skôr, než som založil SOP, tak tomu predchádzali rôzne prieskumy, ankety, vyhral som vtedy anketu „Muž roka“ v rôznych periodikách. Keď som videl tú veľkú podporu, tak sme s priateľmi začali veľmi vážne uvažovať o založení novej strany. Zrazu sme mali najprv 13, neskôr až 18 percent preferencií, no opozícia sa začala báť. Prišiel za mnou vtedy profesor Juraj Stern, rektor Ekonomickej univerzity, ale aj Béla Bugár, Mikuláš Dzurinda, prakticky celá opozícia. Budaj sa ma vtedy opýtal: „Rudo, čo ty tu robíš? Teraz prideš, keď už máme vyhraté? Chceš nám zobrať percentá?“ Odpovedal som: Tak ako som prišiel, tak môžem aj odísť, ale s jednou podmienkou. Stranu nezaložím, ak mi všetci, čo ste tu podpíšete, že vyhráte voľby s trojpäťtinovou väčšinou, aby sme mohli zmeniť ústavu na priamu voľbu prezidenta. Na to sa ma opýtali, akú majú záruku, že nepôjdem s Mečiarom, na čo som ich ubezpečil, že ísť s Mečiarom by bol môj najväčší životný omyl a prisľúbil som im, že s Mečiarom nikdy nepôjdem. Na druhej strane som im ale povedal, že ak založím stranu, pôjdem s opozíciou a vyhráme voľby s trojpäťtinovou väčšinou a zmeníme ústavu na priamu voľbu prezidenta. To sa nakoniec aj stalo.

PREZIDENT SR, EÚ, NATO

15. a 29. mája 1999 ste sa stali v historicky prvej priamej voľbe slovenským prezidentom. Získali ste takmer 1 728 000 hlasov v druhom kole a porazili ste

Vladimíra Mečiara. Aký ste vtedy mali pocit? Bola to pre vás satisfakcia poraziť Mečiara, ktorého vládnutie nám zabrzdiť náš vstup do NATO aj EÚ?

Pre mňa to bol dôležitý krok aj preto, že sme ako opozícia najprv vyhrali parlamentné voľby. Už naša nová koalícia však nedodrжала dohodu, pretože podľa koalíciej zmlúvy som mal byť jej jediným kandidátom, no okrem mňa tam boli zrazu aj kandidát za KDĽ profesor Švec či Magda Vášáryová. Povedal som si dobre, teraz sa naozaj ukáže, koho ľudia chcú. Je fakt, že to, o čo nás žiadala EÚ, aby maďarské strany boli vo vláde, to som presadil práve ja, hoci Dzurinda pôvodne chcel iba trojkoalíciu bez Maďarov.

Aká to bola satisfakcia poraziť Mečiara?

Chcel som to dosiahnuť už aj preto, lebo mnohokrát mi predtým ublížili. Takto som dostal satisfakciu nielen od Košičanov, ale aj od všetkých ľudí na Slovensku. Vtedy už neplatilo „stará štruktúra, nová štruktúra“. Koľko „nových štruktúr“ kandidovalo a neprešli? Bolo to objektívne, som rád, že sa presadila priama voľba a že máme konečne priamo volených prezidentov, ktorí nemusia nikomu slúžiť – okrem občanov – za to, že ich volia.

Potom prišlo smutné obdobie v roku 2000, kedy ste mali vážne zdravotné problémy, pomohli vám až lekári v Innsbrucku, no po ich prekonaní ste sa vrátili do úradu a dokončili vaše 5-ročné volebné obdobie. Ako si na to spomínate?

Významnú úlohu tam vtedy zohrali manželia Havlovci, poslali pre mňa svojich lekárov, poradili mi, zariadili veci, pomohli mojej manželke, moja dcéra tam ako lekárka tiež zariadila veľa vecí. Najmä prevoz do Innsbrucku bol veľmi dôležitý. Veľmi mi pomohol najmä Václav Havel a jeho manželka Dagmar, operoval ma ten istý profesor ako rok predtým jeho. Aj na tom vidno, že sme boli s Václavom Havlom naozaj dobrí priatelia.

Počas vašej prezidentúry sa Slovensko stalo členom NATO aj EÚ, a to aj vašou zásluhou. Do NATO sme sa dostali však až 5 rokov po Maďarsku, Poľsku a Česku... Do EÚ sme už vstupovali spoločne až v roku 2004... Všetky zásluhy si vtedy privlastnil Mikuláš Dzurinda ako premiér a akosi sa pozabudlo na to, že vy ste vtedy boli prezidentom, váš podpis je pod oboma prístupovými dokumentmi a málokto vie, že práve vy ste urobili tú najväčšiu diplomatickú prácu. Je to tak?

Veľmi dôležité vtedy bolo najmä to, že som sa nikde nemusel predstavovať, lebo už ma naši budúci partneri z NATO aj EÚ dobre poznali z mojej práce slovenského prezidenta. S pánom Heinzom Fischerom som stále dobrý kamarát, to bol predseda Európskeho parlamentu, dobre sme sa poznali s Thomasom Klestilom, rakúskym prezidentom, nemecký prezident Johannes Rau je môj osobný priateľ – ten nám pomohol prejsť cez tie najťažšie kapitoly cez komisára Güntera Verheugena, to už môžem dnes povedať, hoci o detailoch nebudem hovoriť. Nehovorím teraz o mojich osobných priateľoch z V4 – Arpádovi Göntzovi, či o Aleksandrovi Kwaśniewskom. Mal som teda jednu veľkú výhodu v tom, že som nemusel ísť klopať na žiadne dvere. Oni ma poznali, radili mi. Chcel som mať dobrý vzťah aj s Vladimirom Putinom, lebo napríklad modernizácia stíhačiek MiG-29 za deblokačné peniaze by sa nikdy nevybavila, keby sme sa na tom osobne nedohodli. Radil mi tiež Gerhard Schröder aj Klestil, ktorí mi povedali pred návštevou Číny: „Rudo, neotváraj ľudské práva, teraz tam všetci robia biznis.“ Samozrejme, dostal som za to, ale vtedy nám Čína otvorila brány pre veľké obchody. Niekedy je teda lepšie o niektorých veciach nehovoriť. Nikdy som si nerobil žiadne veľké zásluhy, ale toto sú všetko fakty. (Pokračováni)

Saudská Arábie nabídla Německu pomoc!

(Z Internetu)

Tomu neuvěříte:

Saúdská Arábie nabídla Německu pomoc s výstavbou 200 mešit, aby se uprchlíci měli kde modlit! Pokud se nechcete dobře zasmát, resp. pokud nemáte rádi sarkasmus ani ironii, tak raději dále ani nečtěte, protože toto není vtip a dobrý už vůbec ne. **Saúdská Arábie**, která dosud nepřijala ani jediného soukmenovce, tedy uprchlíka z válkou rozvrácených oblastí Blízkého východu, přišla s bizarní, ale zato křišťálově

upřímnou nabídkou Německu: **Vybuduje pro uprchlíky v Německu celkem 200 mešit, aby se měli kde modlit!**

Opravdu jsem tomu nemohl uvěřit, ale když jsem si to dnes přečetl od uznávaného novináře Daniela Greenfelda, přešel mě humor. Není to vtip, je to myšleno vážně. Zbývá snad jen sarkasticky dodat, že snad nezůstane jen u Německa a šejkové zafinancují i výstavby mešit v dalších evropských zemích, aby je nemuseli platit z daní místních domorodců, vesměs ateistů anebo dokonce křesťanů, od čehož také není daleko, v rámci fondů EU a operačního programu Rozvoj měst a venkova. Samotná Saúdská Arábie neumožňuje na svém území stavění jinověrečských chrámů, kostelů nebo buddhistických modliteben, ale sama velmi ráda financuje výstavby mešit v západních zemích. **Saúdská Arábie uprchlíky nepřijímá, ale pro poutníky do Mekky na svátek Hajj má každoročně připravených 100 000 klimatizovaných stanů, které mohou pojmout až 3 miliony osob.** Poněkud zvláštní, že? V Česku si lidé pokládají nerudovskou otázku „Kam s nimi?“ a hledají se ubytovací prostory, kde se dá a v Saúdské Arábii přitom mají 100 tisíc stanů s klimatizací, kterou v ČR nemají ani tři čtvrtiny obyvatelstva v běžné panelákové zástavbě. Jak Daniel Greenfeld dobře připomíná ohledně běženců v Evropě, **toto nejsou uprchlíci, to je armáda!** Jde o soustředěnou, plánovanou a za pomoci evropských elit koordinovanou invazi a počátek budování evropského chalífátu. Proč Saúdská Arábie chce vynakládat obrovské peníze na výstavbu mešit v Německu, ale sama nepřijme ani jediného uprchlíka? Odpověď na tuto otázku znáte, cílem je invaze do Evropy a demografické překreslení starého kontinentu arabskými etnikem. Sami ale zkuste položit dotaz svým politikům, zdali by nestálo zato naložit uprchlíky na zaoceánské lodě a odvézt je ke břehům Saúdské Arábie. Díky každoročním poutím milionů poutníků do Mekky má přece tento arabský stát bohaté zkušenosti se zvládnutím migračních vln milionů lidí proudících do země, pro které má připravený kompletní servis, klimatizované stany, jídlo, oblečení a kulturní program po zbytek života. Šejkové mají 100 tisíc klimatizovaných stanů pro poutníky do Mekky, ne ale pro uprchlíky!

Tmavnutí ledu v Grónsku je dílem slepoucích satelitních přístrojů

Josef Pazdera 3. 11. 2015

Další dobrá zpráva pro ty, kteří se obávají globálního oteplování a špatná pro ty, které by více mrzel nástup cyklicky se opakujícího údobí chladu malé doby ledové.

Antarktický kontinent měl podle prognóz hladinu oceánu zvyšovat. Ve skutečnosti ji snižoval a to o 0,23 milimetrů za rok (Journal of Glaciology, 2015) Kredit foto: Wikimedia Commons)

Tomuto týdnu se začíná přezdívat týden klimatologických blamáží. Nejprve parta glaciologa Jay Zwally, z NASA Goddard Space Flight Center usvědčila Mezivládní panel pro změnu klimatu, že jejich prohlášení o úbytku pevninského ledu v Antarktídě je v rozporu s realitou.

„Jižní“ přehmat se expertům IPCC přihodil tím, že ve svých modelech kladli příliš velkou váhu poznatkům pocházejícím jen z části Antarktidy (Antarktického poloostrova, Ledovců Thwaites a Pine).

Jay Zwally, glaciolog: „Z měření z let 1992 až 2008 vyplývá, že ledu v Antarktídě přibývá.“ (Kredit: NASA)

Když nyní američtí glaciologové vzali v úvahu celou oblast, tak jim data z evropského dálkového průzkumu Země ERS a amerického NASA Ice (ICESat), dala reálnější představu o tamním dění. Dopočítali se nárůstu ledu, a proto Antarktida nemohla zvyšovat hladinu oceánu, jak se tvrdilo, ale akumulace tamního ledu zajistila opak – hladinu snižovala.

Na opačné straně světa se nyní provaluje další IPCC přehmat. Ten se týká Grónska. Dnes má tento kout Země, kdysi nazvaný zeleným, 85 % povrchu pod ledem a zmrzlá

plocha zabírá téměř dva miliony km². Po Antarktickém ledovci, kterého se týkala ta první zmínka, je tento grónský hned druhým největším na světě. Proto se také bez albeda jeho povrchu žádná vážně míněná vize změny klimatu neobejde.

Albedo je pojem z latinského albus (bílý), ale dnes se tím míní míra odrazivosti povrchu. Udává poměr odraženého elektromagnetického záření z toho, co na povrch dopadá. Výsledkem je procentický údaj od 0 do 100 %. U čerstvého sněhu je jeho hodnota například až 90 %.

Grónsko s ledovcem starým 110 000 let má podle prognózy následkem spadu nečistot produkovaných lidmi, začít tát stále rychleji. Jeho 2 850 000 kilometrů krychlových ledu má nezvykle rychle zvýšit hladinu v oceánech (až o 7 metrů). (Kredit: Connormah, Wikipedia)

Albedo grónského sněhu a ledu, díky jeho velké ploše, hraje v tepelné bilanci matičky Země vysokou kartou. Výrazně se podílí na tom, kolik „tepla“ přicházejícího ze Slunce, pošleme zpět do kosmu. Berou to v úvahu jak ti, co formulují globální oteplování, tak i předpovědači změn hladin oceánů.

Chris Polashenski z University of Maryland s partou osmi svých kolegů nyní upozornil na lapsus týkající se většiny dlouhodobých prognóz vývoje klimatu, protože vychází z modelování, při němž kalkuluje s daty satelitního měření albeda na severní polokouli. Ta od roku 2001 deklaruji v Grónsku nebývalý pokles. Jak na ploše s čerstvým sněhem, tak na letitém ledovém povrchu. Klimatologové tuto změnu vysvětlují jako podpis lidské činnosti a dílo sazí a jiných prachových nečistot, kterých produkujeme stále více a více. Proto prý povrch ledovců tmavne, a celé Grónsko přestává jako výkonný „chladič“ Země fungovat. Hrozit nám z toho má neuvěřitelně rychlý nástup tání ledovců a na mnoha místech potopy.

Jenže!

Geofyzikům z provedených měření snížení Albeda v důsledku spadu nečistot v Grónsku vyšlo, že jde o nepatrné změny, které v číselné podobě spadají až na třetí desetinné místo (průměr 0,003). Klimatičtí prognostici ale operují se snížením albeda vypočteným z dat, která na zem posílají satelity a podle nich znečištění má na svědomí změny albeda o řád jiný (0,01-0,02).

Profesor Chris Polashenski, geofyzik: „Klimatologům se do výpočtů vetřel šotek. Postupné slepnutí přístrojů považovali za zvyšující se znečištění grónského sněhu.“ (Kredit: Cold Regions Research and Engineering Laboratory)

Pokud se ale změna odrazivosti, kterou signalizují satelity, s přesnějším měřením laboratorní technikou (ze skutečně odebraných vzorků), tak markantně rozchází, pak je na rychlém tmavnutí sněhu a ledu, něco špatně.

Polashenski se nad problémem zamyslel s osmi experty na satelitní techniku z Goddardova centra vesmírných letů. Specialisté z pracovišť Cryospheric Sciences Laboratory, SGT, Inc., Craig Technologies, a Science Systems and Applications, Inc. Měli problematiku přístrojů na dálkový monitoring Země v maličku a ti společně se spolupracujícími výzkumníky z Dartmouth College, University of New Hampshire, University of Michigan, Hanover High School, University of Wisconsin-Madison a Duke University, dospěli k závěru, že klimatologové počítají s něčím, co má se sazemí a dalším nepořádkem, společného jen málo.

MODIS, pravděpodobný viník chybných předpovědí. (Kredit NASA)

Viníkem pozorovaných změn spektrálního posunu a ztráty odrazivosti, je totiž technika. Konkrétně MODIS (Moderate Resolution Imaging Spectroradiometer), hlavní přístroj satelitu Terra (původně označované jako EOS AM-1) a Aqua (původně EOS PM-1).

MODIS (Moderate Resolution Imaging Spectroradiometer), hlavní přístroj satelitu Terra (původně označované jako EOS AM-1) a Aqua (původně EOS PM-1).

Spektroradiometry, tak jako jiná optika, postupně „slepnu“ a tak se jim sněhový povrch z oběžné dráhy Země jeví stále tmavší a tmavší.

Chybně stanovené albedo povrchu Grónska – největšího ostrova na světě, zatížilo předpověď vývoje zemského klimatu ve prospěch alarmistických závěrů. (Kredit: Eric Gaba, Wikimedia Commons)

Z publikace zveřejněné v nejnovějším čísle vědeckého časopisu Geophysical Research Letters vyplývá, že klimatické modely pracují se špatnými vstupními údaji. Neberou v úvahu degradaci senzorů a s potřebnou korekcí dat nepočítají.

Literatura

Polashenski, C. M., J. E. Dibb, M. G. Flanner, J. Y. Chen, Z. R. Courville, A. M. Lai, J. J. Schauer, M. M. Shafer, and M. Bergin (2015):

Neither dust nor black carbon causing apparent albedo decline in Greenland's dry snow zone; implications for MODIS C5 surface reflectance. *Geophys. Research Lett.*, 42 doi:10.1002/2015GL065912.

Zwally, H. Jay ; Li, Jun ; Robbins, John W. ; Saba, Jack L. ; Yi, Donghui ; Brenner, Anita C. (2015): Mass gains of the Antarctic ice sheet exceed losses *Journal of Glaciology* DOI: <http://dx.doi.org/10.3189/2015JoG15J071>

LETEM SVĚTEM

V září vyšel západoaustralský **Klokan** s titulní stránkou plnou fotografií z vepřových hodů. Jakby ne – vepřové hody jsou všude ve světě mezi Čechy i Slováky veledůležitou událostí, i když ve slovenštině jde o hody bravčové. Perth nesmí mezi uctivači tohoto tradičního československého pokrmu tudíž nikdy chybět! Naše sydneyjská loutkářka Lenka nepochybně zaznamenala, že v Západní Austrálii se šestadvacátého září konal „Loutkový Workshop“, pokud se ho dokonce sama osobně nezúčastnila, na ponuku principála Romana Bedřicha Bauera. K číslu je připojen pro děti i Klokanček, v hávu slovenském. – I na titulní straně říjnového vydání se na nás mile usmívá tvář Kašpárka, a k číslu je připojena pozvánka na „Czech and Slovak film festival“ proponovaný na listopad. Uvnitř listu jsou i dvě plné stránky fotografií z loutkového divadélka Romana a Libuše Bauerů. Klokanek vyšel do australského světa tentokrát po česku s výkladem o vodnicích...

Záříjový **American Sokol** je celý ve znamení stopadesátiletého výročí založení Sokola v Americe. Však je to také důkazem věrnosti amerických Čechů a Slováků tehdy prokazované rodné zemi za velkou louží...

Titulní stránka říjnového čísla **Vídeňských Svobodných Novin** přímo hýří snímky ze sedmnáctého ročníku Svatováclavského posvícení ve Vídni. Nevzbuzuje to ve vás chuť na husí stehno nebo na koláče s makem a tvarohem? Na druhé stránce nacházíme snímky z konání dětského odpoledne Sokolské župy rakouské a z valné hromady „Československého zpěváckého spolku Lumír“ ve Vídni. Pokud byste měli záslusk na účasti na Mikulášské merendě Sokola Vídeň XVI/XVIII, koná ji pátého prosince Vlastenecká omladina v sokolovně ve Steinergerasse 7 ve Vídni. Konkurenční Masopustní zábava se má odehrát až triadvacátého ledna v Jednotě sv. Metoděje v sále v Schützengasse ve Vídni III, zatímco reprezentační maturitní ples má proběhnout až pátého března v Parkhotelu Schoenbrunn – a na ten máte z Austrálie ještě dost a dost času!

Nový Polygon ze srpna tohoto roku je pestrou snůškou zajímavostí. Netřeba samozřejmě vůbec ani zdůrazňovat, že úvodní slovo paní redaktorky Kratochvílové stojí za uváženou – leč dovoluji si zde poukázat na jeden její menší přestupek. „To samé přeji vám, milí čtenáři ...“, tak zakončuje Dana Kratochvílová svůj úvodník. Proč těm čtenářům nepřeje „totéž“? Proč „to samé“? Proč se uchylovat ku germanizmu, když máme velmi vhodný výraz český? Tohle ale jen striktně „naokraj“, a rozhodně nic ve zlém... Zabřednutí paní redaktorky do toho samého je bohatě vyváženo jejím obvyklým pečlivým sledem událostí týkajících se českých záležitostí v červnu a v červenci tohoto roku, den po dni. – Čtenáře nemůže nezaujmout úvaha Václava Madera pod titulkem „Jak jsme byli čtyřikrát zrazeni“ - a to poprvé Léta Páně 1938. V září onoho smutného roku nás zradila spojenecká Francie, a předhodila nás spolu s Velkou Británií německým vlkům. Podruhé jsme byli zrazeni, praví dále Mader, když nám

byla Stalinem přisouzena role sovětské kolonie, za souhlasu Roosevelta, byť proti oponujícímu hlasu Churchilla. Ku třetí zradě prý došlo pak dlouho po válce dohodou mezi Reaganem a Gorbačovem, kde Gorbačov souhlasil s propuštěním sovětských satelitů z kleští Kremle jen s podmínkou, že nedojde k potrestání rádných komunistických zločinců. Tak tomu asi opravdu bylo – a trestu ušlo v Československu na tisíce jasně zločinných soudruhů. Za čtvrtou zradu pokládá Mader dohodu mezi Klausem a Mečiarom o rozdělení Československa. Potud tedy Mader. K té jím uvedené čtvrté „zradě“ bych dodal, že nebýt tehdejšího rozdělení republiky, bylo by to velmi pravděpodobně i dnes vedlo Slováky k neustálým protičeským invektivám, asi až do úplného alelujá. – Nesmí v tomto čísle ovšem chybět ani několik uvážených statí Ludka Frýborta, a z těch bych citoval jeho výrok o české vlastnosti „neumět se vzepřít, zato ale kušnit a trucovat“, vsazený do jeho „Rozjímání ku dni svaté Anny“. Právětak bych ocenil slova v jeho dalším článku „O volebním cenzu“, kde se zmiňuje o tom, že naše doba už nemá státníky typu Ronalda Reagana, Margaret Thatcherové a Tonyho Blaira. Zatímco dnes nemáme státníky, máme jen „politické kramáře“, soudí autor. Frýbort mně sice dovede zajet často dost hluboko proti srsti, ale co naplat, je to „roduverný“ Čech, i když už dlouho dlí v Hannoveru, a neusuzujeme všichni na jedno brdo... Snad by se dalo říci, že zlatým hřebem tohoto vydání je otištěný rozhovor Marcely Čechové a Milana Hulíka s veteránem Stanislavem Bertonem, nyní usedlým v Coolumu na Sunshine Coastu. Tazatelé procházejí s badatelem Bertonem celým během jeho života doma v Brně, posléze v Londýně a nakonec v Austrálii. Stanislav Berton se zasloužil o odhalení zrady sokolského činovníka Vaňka, jeho gymnasijského profesora v Brně. To se mu podařilo hlavně také prostudováním záznamů gestapáka Pannwitz, poskytnutých neúnavnému badateli Pannwitzovou vdovou z Německa. Rozhovor je zakončen těmito Bertonovými slovy: „Obětoval jsem historickému koníčku značnou část života. A mnoho tisíc dolarů. Z mých studií cituje kolem dvou set domácích i zahraničních novinářů a historiků. Jsem s výplody amatérské činnosti spokojen.“ I já bych se s radostí připojil k obdivu Stanislavu Bertonovi prokázanému Marcelou Čechovou a Milanem Hulíkem. – Je zcela samozřejmé, že i toto číslo nPolygonu obsahuje celičkou řadu dalších pozoruhodností – jako jsou třeba poznámky Jana Drábka o Jiřím Voskovcovi – anebo celý řetěz článků australských autorů, leč čas velí ukončit.

Ani říjnový queenslandský **Krajanský List** nemá očíslované stránky – a to očividně potvrzuje, že nikdo z jeho redakce náš Věstník nečte. Protože kdyby četl, očíslování by velmi pravděpodobně přece jen asi následovalo. – Na titulní stránce je velká fotografie Marty Radové s daty 28. 6. 1925 – 24. 09. 2015, ale nejsem sto pak uvnitř listu objevit o oné dámě nic dalšího. Zato nechybí celá partitura jídelníčků – s pobídkou návštěvy, leč opět bez udání adresy. Že bych konečně vzdal tuto svoji bitku nikam nevedoucí?

Českým krajanským tiskem se opět s radostí a potěšením probíral *Bořek Šindler*

LIDSKÉ OSUDY (10)

Miroslav Badin

Každou neděli jsem chodil na oběd do českého klubu a Češi místo pozdravu sborově hlásili, kolik neděl ještě zůstává. Úkol byl rozdělen. Já jsem měl dodat pivo, co by hrdlo ráčilo, majitelé kavkazský šašlik a pan inženýr Jiskra měl sezvat hosty. Museli to být Češi a to takoví, které pan Jiskra uznal za důstojné k účasti toho večera. Aby zábava byla volná a družná, pan Jiskra pozval jen muže, ženy by brzdili v pití a jídle a brzy by společnost rozehnaly. Nazval to pánský večírek. K večeru se dostavilo asi 80 hostů, tři majitelé pivovaru a já. Majitelé se vyznamenali. Slavnost byla v sobotu večer na zahradě v pivovaře. Vypůjčili pro večer celé nákladní auto stolů, židlí a příborů. Přivezli tři velké berany, řezníka, dva kuchaře a několik pivovarských dělníků pro obsluhu. Po orientálním obřadu byli berani obětováni u vrat pivovaru a já s majiteli jsme museli projít mezi beranem a oddělenou hlavou a přitom řezník a dělníci zpívali modlitby. Až po provedení oběti se mohli všichni posadit ke stolům postaveným v dlouhé řadě. Usadil jsem v čele stolů tři společníky, sám jsem si sedl na opačný konec stolu. Nyní donesli dělníci ve velkých džbánech čerstvě načepované kvasnicové pivo a naplnili sklenice. Povstal jsem a rusky pronesl první přípitek, jak se v Orientě sluší a patří: na zdraví a dobrý úspěch svých zaměstnavatelů. Všichni

Češi zde uměli rusky. Sklenice byly hned vyprázdněny do dna. Viděl jsem, že takhle své krajany neuspokojím. Nařídil jsem dělníkům, aby nosili pivo ve velkých smaltovaných kbelících, které jsem používal pro kvasnice. Pivo opravdu všem chutnalo. Dva dělníci nestačili nalévat do sklenic a dva ho nosit v kbelících. K jídlu se nejdříve podával šašlik z jater. Na stolech byl rozložen na hromádkách perský chléb lavoš, nakrájená cibule a jiná zelenina, zde užívaná k šašliku. Pili, jedli, na zdraví připíjeli do tří hodin do rána. Někteří slabší odpadli už po půlnoci, ale většina vydržela do tří hodin, dokud berani nebyli zlikvidováni. Po třetí hodině odjížděli ti, co měli šoféry; ostatní zůstali odpočívat na zahradě do pozdního rána.

S večírkem si pivovar udělal moc dobrou reklamu. Kam přicházeli Češi, všude žádali pivo Šamce. Nestáčil jsem vařit. Vařil jsem i v noci. Poněvadž jsem měl nedostatek sladu i chmele, aby bylo více piva, dělal jsem ho slabší, přidával jsem 30% rýže a 20% cukru, vystavoval jsem desetidenní pivo. Mně nechutnalo, ale klienti ho pořád žádali. Jen Češi mi nadávali, že jsem se pohoršil. Jednu krásnou neděli přijel za mnou šofér ze Škodovky a oznámil mi, že pan ředitel Zapletal na mne čeká v kanceláři. Byl jsem neklidný, že snad má z domova pro mě nějakou nepěknou zprávu. Rychle jsem se oblékl a odjel se šoférem. Pan Zapletal byl opravdu v kanceláři a čekal na mne. Ptal se mě, jak se cítím v Šamce, jestli jsem spokojen a pak mi povídá, že majitel největšího pivovaru v Teheránu, pan Issajev ho několikrát žádal, aby mne s ním seznámil. Issajev zde má ještě mnoho jiných podniků. Je moc zajímavý člověk, má velké známosti, ale mám být opatrný a moudrý. Řekl bych, že je to takový aforista; dnes jsme k němu pozváni na oběd. Čeká nás. Protože je po jedenácté hodině, tak k němu pojedeme hned; do jeho vily. Popis toho člověka vzbudil ve mně zájem a zvědavost. Souhlasil jsem. Jelí jsme společně na oběd. Sluha nás zavedl do jeho velké, nádherně zařízené pracovny. Za chvíli vešel Issajev. Byl to menší, holohlavý, obtloustlý pán, s velmi bystře těkavýma očima. Pan Zapletal nás představil. Sluha přinesl francouzský koňak a nalil nám po skleničce. Hostitel nařídil sluhovi, aby připravili tabuli k obědu. Tu se pan Zapletal omluvil, že má ještě důležitou obchodní schůzku, abychom mu prominuli. Nevím, zdali to bylo mezi nimi domluvené, rezultat byl, že jsem zůstal sám v úplně cizí společnosti. Pan Zapletal odešel, Issajev zůstal se mnou. Mluvil velmi dobře rusky. Byl Armén. Zase se mě vyptával, jak se mi líbí v Íránu, o mých majitelích, které velmi dobře znal, několikrát pronesl, že jsou škrobi a neumějí ocenit dobrého odborníka. S tím jsem v duchu souhlasil. Při rozhovoru mě pořád pobízel, abych se napil, stále přitukával a přilíval. Pochopil jsem, že má nějaké úmysly a chce mě opít. Vzpomněl jsem, co mi o něm řekl Zapletal. Volali nás ke stolu. V jídelně byla jeho paní, čistá Ruska, a sestra, starší dáma. Byla u Issajeva zaměstnána jako účetní. Tedy úplně skromný rodinný oběd. U kulatého stolu v menší soukromé jídelně mi určili místo mezi pánem a paní domu. Rozhovor vedla hlavně paní Issajevová, celkem všední dáma. Oběd byl překrásný. Byl zde kaviár, různé sýry v konzervách z Ameriky. Moc dobrý byl šašlík, prokládaný kusy dobře propečeného kurduku [tuk ze zadní části, zvl. u ocasu, některých druhů ovcí – pozn. redakce]. Zapíjelo se dobrým francouzským vínem. Opět se přitukávalo a doplňovaly se skleničky. Utvrdil jsem se v přesvědčení, že z nějakého důvodu mě chtějí opít. Věděl jsem, že na dobře promaštěný žaludek alkohol méně účinkuje. Proto jsem si z mísy vybíral kousky tučného kurduku a s pitím jsem se držel co možná zpět. Po obědě se paní ptala, jestli hraji karty, že ona hraje velmi ráda. Omluvil jsem se. „Karty vůbec nehraji.“ Issajev prohlásil, že on též karty nehraje, abychom raději nechali dámskou společnost a šli do jeho kabinetu a pokračovali v našem rozhovoru. Při loučení s paní jsem jí děkoval za tak dobré pohostinství a ona mě srdečně zvala příští neděli na velký oběd pro zvané a pan Issajev se přidal, že zde budou vysocí iránské činitelé, že známost s nimi nemůže být na škodu. Na stole byla další láhev koňaku a způsob rozhovoru se opakoval. Několikrát jsem vstával a chtěl odejít, ale Issajev mě silou strčil do křesla zpět, že prý náš rozhovor ještě není ukončen. Po třetí hodině se mu začal zaplétat jazyk, až v křesle usnul. Zrovna vcházel sluha. Řekl jsem mu, že pan šéf je unaven, že ho nechci rušit a že si též musím odpočinout. Potichu jsem odešel.

Příští pátek (muslimský den odpočinku – jako naše neděle), jsem přijal srdečné pozvání od paní a pana Issajeva. Byl jsem zvědav na splnění slibu, že mě seznámí s vysokými iránskými činiteli. K desáté hodině byl pro mě poslán šofér. Jel jsem velice rád. Do vily jsem vcházel jako jeden z prvních hostů. Byl jsem uveden do přijímacího salonu, kde pan šéf s paní vítali pozvané hosty. První, co jsem slyšel od

pana Issajeva byla výtka, že jsem minulý pátek utekl, aniž bych se s ním rozloučil a ukončil náš rozhovor. Omluvil jsem se, že jsem viděl jeho únavu a já jsem též potřeboval odpočinek. Ke dvanácté hodině byl salon zaplněn. Byl jsem představen továrníkům, velkoobchodníkům, dokonce i dvěma ministrům. Mluvílo se francouzsky a rusky. Všichni byli překrásně oblečení. Dámy podle poslední módy, ověšené překrásnými šperky. Byl jsem jako v Jiříkově vidění, hlava se mi točila, snažil jsem si zachovat klid. Nemohl jsem se ani upamatovat, kdo je kdo a jak se kdo jmenuje. Ve dvanáct hodin se ze sousední velké jídelny ozvala hudba a pan Issajev zval hosty k tabuli. Mně bylo určeno místo po pravé straně hostitelky. Nechápal jsem, proč mi byla prokázána taková úcta. Hlavou se mi pořád točila slova ředitele Zapletala, abych byl opatrný a moudrý. Oběd byl královský. Hosty obsluhovali tři číšníci. V rohu jídelny hrálo pianissimo kvarteto různé melodie. Na jídelníčku byla vybraná evropská i perská jídla. Opravdu to byl v mém životě první tak bohatý oběd. Zapíjelo se drahými víny, likéry a nakonec šampaňským. Pomalu se jedlo, hodně se mluvilo. Po obědě se muzikanti přestěhovali do prostorného salónu, hráli k tanci. Paní Issajevová se moc divila, že netančím, ale Issajev tomu byl rád a hned si mě odvedl do prostorné místnosti, do takzvaného baru. Zde byli soustředěni hlavně starší muži, vedly se obchodní i politické debaty. Za barem obsluhovaly dvě mladičké slečinky. Byly to hostitelovy neteře. Tu jsem se opravdu pobavil a uslyšel mnoho zajímavého. K jedenácté hodině, když byla společnost v nejlepší náladě, požádal jsem pana Issajeva o prominutí, že nerad, ale musím společnost opustit, abych byl zítra svěží v práci, poděkoval jsem mu za tak krásné pohoštění. Issajev mě doprovodil až ke krásným dveřím. Poručil šoferu, aby mě dovezl do pivovaru Šamce. Než šofér předjel k parádnímu vchodu, Issajev mi vyprávěl o mých nových známých a před samým odchodem, když už šofér čekal u schodů, povídá mi: „Příští pátek to není možné, mám obchodní jednání, ale za 14 dní si uděláme výlet do hor k jednomu iránskému princovi; má krásné sady na břehu horské říčky. Velkou společnost nepozvu, jen několik ze svých dobrých přátel a ještě asi dvě, tři zpěvačky.“ Nečekaje na moji odpověď, stiskl mi ruku a v pravém slova smyslu mě sestrčil ze schodů a skryl se za zavřenými dveřmi. Když jsem se z toho přepychu vrátil do své světničky, nemohl jsem pochopit, jestli to byla skutečnost nebo sen. Dlouho jsem se převaloval v posteli, pod dojmy dne jsem nemohl usnout. Hlavně mě zajímalo jednání Issajeva. Bylo jasné, že hledá v mém charakteru slabé místo, ale proč? Zkusil se mnou pít, hrát karty, tancovat, a teď jde na mě s výletem a zpěvačkami. Znovu mi zazněla slova Zapletala: „Buďte opatrný a moudrý.“ Když jsem vše uvážil, rozhodl jsem se, že na výlet nepojedu. Třebas to mělo být v zahradě perského prince, s perskými originalitami, které jsem dodnes nepoznal. Rozhodl jsem se příští volný pátek navštívit pana ředitele Zapletala a poradit se s ním. V práci mi týden utekl moc rychle. Byl jsem zaměstnán od rána do večera. V pátek dopoledne jsem šel k panu Zapletalovi. Bohužel mi bylo řečeno, že pan Zapletal je na několik dní mimo Teherán. Na kolik tato informace byla pravdivá jsem nevěděl, ale pojal mě neklid, že se na mne strojí nějaká klec. Pevně jsem se rozhodl, že na výlet nepojedu, a aby mě zde nenašli, zajedu do dvacet kilometrů vzdáleného výletního místa. Tak se stalo: příští pátek hned v 8 hodin jsem opustil pivovar. Autobusem jsem přijel na místo a ve velkém počtu návštěvníků jsem se ztratil. Domů jsem se vrátil až hodně pozdě večer. Vrátný mi hlásil, že nějaký šofér mě třikrát za dopoledne hledal. Unaven celodenním výletem jsem hned usnul. Příští pátek, když jsem vycházel z pivovaru, viděl jsem opodál stát šoféra. Když mě uviděl, šel ke mně a pozval mě do auta. Po cestě vyprávěl, jak mě minulý pátek hledal po celém Teheránu a nikdo mu nemohl říci, kde jsem. Pan šéf se moc zlobil, že mě nenašel. K princovi přijeli pozdě a výlet se nepodařil. Dnes má nařizeno od rána na mne čekat, a že mě za každou cenu musí k němu dovézt. Čeká tu už hodinu, abych mu zase neunikl. Nesmí se vrátit beze mne.

Pan Issajev mě očekával v pracovně. Když jsem vstoupil, neodpověděl mi ani na pozdrav a hned na mne káravě spustil, že jsem se nezachoval slušně, když jsem minulý pátek nebyl doma. Měl jsem však připravenou odpověď: „Pane Issajev, promiňte, ale vaše pozvání bylo tak bleskové, že než jsem vám mohl odpovědět, byl jste za dveřmi a já jsem měl zrovna ten den ohlášené shledání s jedním pánem z Československa, jenž mně dovezl dopisy a vzkazy od rodiny. Zprávy byly pro mne mnohokrát příjemnější, než výlet třeba do ráje.“ „No, souhlasím s vámi,“ odpověděl už mnohem mírněji, „ale já jsem měl s vámi vážné jednání.“

„Pane Issajev, na výletě se zpěvačkami nemůže o ničem vážném jednat. Na to jsou

kanceláře.“ „Dobře, souhlasím, jděte do kanceláře a toto podepište.“ Podával mi v ruštině na stroji psané dva archy papíru a pero. „Co to je, pane Issajev? Vždyť to nemohu jen tak podepsat, když neznám obsah tohoto listu.“ „Tak si to přečtete, vždyť rusky umíte. Pro vás je to životní výhra.“

Četl jsem. Byla to smlouva s deseti paragrafy. První paragraf zněl, že musím nastoupit místo v jeho pivovare do 14 dnů, s platem dvakrát větším než jsem měl nyní. I vše ostatní bylo moc slibné. Když jsem přečetl smlouvu, podal jsem mu ji zpět s kategoričnou odpovědí, že ji podepsat nemohu, poněvadž mi zbývá pět měsíců do ukončení smlouvy s pivovarem Šamce. Issajev se zhrozil: „Vy si neceníte mojí nabídky? Já vám nabízím dvakrát tak velký plat a pivovar, kde budete svrchovaným pánem, a vy to odmítáte?“ „Ne, neodmítám, pane Issajev, vy mi nenabízíte pivovar, vy mi nabízíte jen těžkou, nesnadnou práci v něm, která má skutečně tu cenu co mi nabízíte a snad i větší. Nemohu vám však podepsat smlouvu nyní, poněvadž musím dodržet podepsanou smlouvu s pivovarem Šamce, kde mi zůstává ještě pět měsíců. Tam jsem podepsal, dal slovo a to musím dodržet. Já svoje slovo nikdy neruším.“ „Člověče, co mluvíte o nějakém podpisu a čestném slovu. V dnešní době i ministři podepisují státní smlouvy a pak je nedodržují a ruší. Smlouvy a podpisy patří minulosti.“ „Pane Issajev, já nejsem ministr, já jsem čestný člověk!“ „Člověče, můj pivovar hyne, ztrácím miliony a vy mluvíte o nějaké cti. Já vždycky úskoky jiných krásně oplácel a Vy, Vy!“ „Pane Issajev, není to přece moje vina, že máte v pivovare špatné vedení; že máte špatné pivo, které nejde na odbyt.“ „A je! Je to vaše vina. Dokud jste nebyl v Šamce, tak jsem byl na tom dobře a teď...“ Udeřil pěstí na stůl. „Snad bych vám mohl nějak pomoci, podívám se do vašeho pivovaru, ale ukončit svůj kontrakt s Šamce a nastoupit k vám nemohu.“

Issajev se zamyslel; byli jsme už po třetí voláni k jídlu. Pak se vztyčil a povídá: „Dobře, teď se půjdeme najíst a pak pojedeme do pivovaru.“ Paní Issajevoá se už zlobila, že tak dlouho nejdeme k obědu, že už všechno vychladlo. Na stole byl šašlik, koňak, ale k pití se už tolik nepobízelo jako dříve. Issajev byl zamyšlen, málo mluvil, paní několikrát začala o něčem povídat, když však viděla naši špatnou náladu, tak zmlkla.

Oběd byl rychle ukončen. Issajev spěchal do pivovaru. Pivovar se nacházel na druhém konci města. Zběžně jsem si prohlédl pivovar. Byl, jako každý pivovar se špatným produktem, v ubohém stavu. Měl ale malou laboratoř. Hned jsem prohlédl kvasnice a shledal jsem je degenerované. Slíbil jsem, že kvasnice mu dám z Šamce, ale aby hned zítra objednal novou kulturu. Dal jsem mu adresu, kterou jsem znal nazpaměť. Pozdě odpoledne jsme seděli v jeho pracovně a na stole byla čerstvá láhev koňaku. Issajev byl v lepší náladě. Povídá mi: „Tak co, pane Badin, jak to všechno uděláme?“ „Pane Issajev, máte dobrého a spolehlivého člověka, který by přesně vykonával moje příkazy?“ „Ano, mám, je to ten, co nyní vede pivovar. Není muslim, je ze starých Persů, Ohně poklonníků. Je dobrý, ale neumí to, zná však francouzsky, tak se s ním snadno domluvíte. Já s ním hned ráno promluví.“ „Dobře, tak se podívejte. Mám ještě půl druhého měsíce do dne tří měsíční výpovědi. Nyní k vám budu jezdit každý večer po ukončení práce v pivovaru Šamce. Váš šofér na mne bude čekat za pivovarem. Ten váš ohně poklonník bude na mne čekat v pivovare. Zítra pivo vařit nebudeme. S tím člověkem si řádně prohlédnu pivovar, nařídím mu, co všechno má udělat a připravit pro příští den. Příští večer dovezu kvasnice a uvařím pivo. Každou noc budu ve vašem pivovare a tím vás zachráním. Za půl druhého měsíce, v den mé tří měsíční výpovědi, promluví se svými šefy, a jestli mi nedají žádané služné, udělám smlouvu s vámi; mezitím napíši do ČSR pro sládka. Půjdu-li k vám, nového sládka dám do Šamce. Zůstanu-li v Šamce já, nový sládek půjde k vám.“ „Prosím vás, co to povídáte, já chci, abyste u mne byl vy.“ „Pane Issajev, říkáte, že v Šamce jsou lakomí; tak mě určitě žádaný plat nedají a budu tedy váš.“

„Dobře, ale nějakou smlouvu napíšeme už dnes, že ano.“ „Ale pane Issajev, vždyť ještě před několika hodinami jste mi říkal, že smlouvy a podpisy jsou přežitek patřící minulosti a teď najednou ten přežitek chcete zavádět znovu.“

„No, ano, to já jenom proto, abyste nezapomněl, co jste slíbil.“ „Neobávejte se, na své sliby podepsané nebo ústně dané nikdy nezapomínám a doufám, že ani od vás pro vaše sliby podpis nepotřebuji.“ Tím naše rozmluva skončila. Chvíli jsme mlčky seděli. Mlčení jsem porušil já tím, že už je pozdě a že bychom si mohli jít na chvíli odpočinout. Issajev souhlasil, zavolal sluhu a nařídil mu, aby mě šofér zavezl na

Šamce. Vyšli jsme přede dveře vily. Šoféru pak nařídil, aby se se mnou domluvil, kde a kdy na mě bude každý večer čekat, že mně má vyplnit každé přání.

Rozloučili jsme se. Od toho dne jsem měl na starosti dva pivovary – jeden ve dne, druhý v noci. Pracoval jsem denně 16 – 17 hodin a někdy jsem musel zajet do pivovaru Madžidieh i v pátek, i ve svátek, poněvadž jen noční řízení bylo nedostačující. Více než měsíc jsem tam jezdil, aniž by o tom moji šéfové věděli. Poslední dobou se pivo v Madžidieh podstatně zlepšilo a bylo slyšet šeptandu, že sládek Šamce vaří též pivo Madžidieh. Moji šéfové začali kolem mne slídit a samozřejmě mě brzy nachytali. Byl velký skandál a vyhrožování, ale to už byla doba mojí tříměsíční výpovědi nebo prodloužení smlouvy. Jedno dopoledne, když jsem viděl, že jsou všichni v kanceláři, šel jsem si ujasnit náš společný problém a po pravdě jsem jim o všem řekl. „Podívejte se, pánové, nadchází den, kdy máme zrušit nebo prodloužit naši pracovní smlouvu. Konkurence mi nabízí o 100% větší plat. Poněvadž jste to byli vy, kdo mě do Íránu přivedl, žádám od vás jen 50% zvýšení platu a sepíšeme novou smlouvu.“ Dva souhlasili, ale třetí, ten hlavní, mi řekl, že tolik mi dát nemohou. Nabídl mi 30% zvýšení a novou smlouvu. S tím jsem nesouhlasil zase já. Řekl jsem: „Podívejte se, já vím kolik stojím, vím co znamenám pro pivovar, vím co dělám, vím, co děláte vy. Mám velmi dobrý charakter, ale když si někdo myslí, že jsem hloupý a chce mně využívat, to nesnesu. Dělán to, co vám žádný sládek neudělá a udělat nemůže. Vystavuji desetidenní pivo, k tomu mám málo sladu i chmele a pivovar na tu kapacitu, co se ode mne požaduje, není zařízen. Nechci se zde s vámi přit a dokazovat věci, které sami dobře znáte. Dávám vám týden na rozmýšlenou. Budete-li souhlasit, dobře pro vás, nebudete-li, dobře pro mě.“

Po těch slovech jsem se odporoučel a odešel. Přešel týden, žádnou odpověď jsem nedostal, také majitelé přestali navštěvovat pivovar. Vyčkal jsem jejich ranního příjezdu do pivovaru. Velmi slušně jsem je pozdravil a ptal jsem se na jejich rozhodnutí. Dostal jsem odpověď, že zvyšovat můj plat nebudou, že u nich musím zůstat za starých podmínek i pro příští rok a v jiném případě se rozhodli poslat mně zpět do CSR. Že mě pošlou zpět, jestli budu dále jezdit do Madžidieh co nejdříve, ještě před vypršením smlouvy, že oni na to mají peníze i způsob: fax, to zařídit, že na českém vyslanectví mají už všechno zařízeno. Tu pan Džibrael s jidášským úsměvem povídá: „Víte, pane Badin, vy jste ještě moc mladý a neznáte Orient. V Sevastopolu, na břehu Černého moře stojí pomník siláka. Ten zdviženou rukou ukazuje na moře a dole je napsáno: Než se silným bojovat či s bohatým se soudit, lepší je v moři se utopit. Chápete? Dobře si zapamatujte moje slova!“

Mne nechali stát a sami mlčky odešli do kanceláře. Toho dne jsem už nepracoval. Šel jsem se obléci a jel k Issajevovi, abych mu řekl rezultat našeho jednání. Zastal jsem ho ještě doma. Když jsem mu vše vyložil, Issajev bouchl pěstí do stolu a povídá: „Žebráci! Oni mají peníze, já je mám taky a k tomu velké známosti, které oni nemají. A že ti pohrozili českým vyslanectvím? Malodušní. Já mám ruské vyslanectví. Jestli chceš, do Šamce se vůbec nevracej, jeď rovnou do Madžidieh. Budu volat na ruské vyslanectví a na policejní ředitelství. Takový fašistický diktát nestrpím.“ „Ne, pane Issajev, já ty tři měsíce dodržím. A jestli chcete, můžeme udělat mezi sebou smlouvu.“ „Ano, v pátek budu mít volno, zavolám advokátovi a uzavřeme řádnou smlouvu na tři roky.“

Souhlasil jsem a pomalu jsem se vracel do pivovaru Šamce. Neměl jsem náladu, nutil jsem se ke klidu. U vrat mi vrátný hlásil, že mám jít do kanceláře, kde na mě čekají šéfové. Tak jsem šel rovnou tam. Při mém vstupu se na mně obořili: „Kde jste byl? Už třikrát volali z Českého vyslanectví. Nemohli jsme vás najít. Můžete si vzít našeho šoféra a hned tam jet.“ „Dobře, dnes už je pozdě, ale zítra k desáté hodině tam pojedu.“ „Proč pozdě, oni moc spěchali.“ „No, jak budu s ranními pracemi hotov, váš šofér mě zaveze na vyslanectví.“

Druhý den, nespěchaje, rozděloval jsem dělníkům práci. Mezitím už dvakrát pro mne přijel šofér, že má nařizeno zavést mě na české vyslanectví; připravené auto na mne čeká. Konečně k deváté hodině jsem byl připraven k odjezdu. Šéfové mě vyprovázeli zvědavými pohledy. K jedenácté hodině jsem vcházel do kanceláře pana Šabatského. Šel mi v ústretu a pěkně mě uvítal. Povídám mu: „Pane Šabatský, přicházím k vám, chcete prý se mnou jednat.“ „Pane Badin, co se stalo, tři čtvrtě roku o vás nikdo nic nevěděl a najednou poslední dva dny ze všech stran telefonují jen o vás.“ „To velmi rád slyším, jsem ušetřen vysvětlování; už všechno víte, tak myslím, že

přicházím zbytečně.“

„No to ne, chci též něco slyšet od vás. Všechny telefony mluví opačně.“ „Tak se podívejte, pane Šabatský. Nic jsem neprovedl, smlouvu se Šamce dodržím do posledního dne a poslední hodiny. Na moji práci si nikdo stěžovat nemůže, že chci odejít je jejich vina, měli mě lépe ocenit. Říká se: Ryba hledá kde je hlouběji, člověk kde je lépe. Kdyby se mnou nebyli spokojeni, tak by mě vyhodili a nikdo by se mně nezastal.“ Teď jsem mu pověděl o našich rozhovorech. Šabatský smutně povídá: „To je všechno hezké, ale já jsem v moc špatném světle.“ „Hm, já vám poradím, ten koberec jim laskavě vraťte. Řekněte jim, co vám volali z ruského vyslanectví, a že jsem pod jejich ochranou a bude vše v pořádku. Klidně spěte.“ „Jak to, Vy všechno víte? Koberec jsem nepřijal, je ještě na chodbě.“ „Pane Šabatský, jste zaměstnanec Československé republiky, máte hájit zájmy svých občanů, ovšem spravedlivě. Také víte, jak se máte chovat. Nikdo nemá právo mě zotročovat. Jsem z demokratické republiky. Jsem volný občan. Konám své povolání, nikým a ničím se nenechám zastrašovat.“ Pan Šabatský byl smutný. Chvilí mlčel a pak povídá: „No dobře, teď už všemu rozumím. Nechci vás více zdržovat. Můžete odejít.“

Než jsem se vrátil do pivovaru, šéfové už byli pravděpodobně o všem telefonicky informováni, poněvadž nikoho jsem nezahlédl, a když jsem vešel do své světnice, abych se převlékl, oni hned odjeli. Byl to však jen počátek boje. Nevraživé jejich chování bylo cítit na každém kroku. Tím mě jen usvědčili, že s Issajevem musím sepsat řádnou smlouvu, tak, jak bylo určeno. V pátek v 10 hodin mě už Issajev očekával ve své kanceláři. Byl tam i jeho advokát. Advokát mluvil rusky i francouzsky. Ta okolnost mi moc usnadnila domluvu. Žádal jsem, aby smlouva byla sepsána ve dvou exemplářích. Rusky, zaregistrovanou u perského notáře, a francouzsky na československém vyslanectví. Issajev byl proti ověření smlouvy na českém vyslanectví; že je to zbytečné, protože se tam vůči mně nechovali čestně a nebyť jeho, určitě by mě z Íránu vyslali domů. Já jsem však stál na svém úmyslu. Sepsali jsme opravdu moc dobrou smlouvu a navíc v ní bylo napsáno, že budu dostávat pět centů za každou prodanou láhev piva navíc, než se prodalo do mého příchodu. Issajev byl z počátku proti tomu, ale když jsem mu vysvětlil, že tím nic neztrácí, ale naopak vydělá a že on sám jednou říkal, že za dobrou službu každému dobře zaplatí, souhlasil, ale nepříjemně se tváříc poznamenal, že budu mít plat lepší než iránský ministr.

Psaní smlouvy bylo ukončeno pozdě odpoledne. Advokát ji měl napsat do příštího pátku v řeči francouzské a perské a tak jak jsem si přál, ověřit ji u notáře a na vyslanectví. Z těch dohadů, pření a rozhovorů mě pořádně rozbolela hlava, ale vracel jsem se do nevládného Šamce docela spokojen.

V Šamce na moje uctivé pozdravy, ve kterých jsem stále jako před tím setrval, mi neodpovídali. Dokonce jsem poznal, že i turečtí dělníci byli proti mně pobuřováni. Ničeho jsem nedbal. Chtěl jsem svoji smlouvu za každou cenu dodržet, aby nemohla vzniknout nějaká možnost či příčina usvědčit mě z nečestného jednání. Tak jsme zkoušeli pevnost našich nervů asi 14 dní. Svoje povinnosti jsem vykonával ještě s větším úsilím nežli před tím. Ani Madžidieh jsem v nocích nezanedbával. Jednoho dne mě volali do kanceláře k pohovoru. Přišel jsem. Docela slušně mi odpověděli na můj pozdrav. Vybidli mě, abych se posadil. Jeden z nich začal klidným a tichým hlasem hovořit. „Jste moc tvrdohlavý, udělal jste moc velkou chybu, že od nás odcházíte; jste mlád a neznáte záludný Orient. Issajev je podvodník a nakonec vás udělá nešťastným. Víte, dokud není pozdě, uzavřeme a sepíšeme dohodu pro příští rok. Souhlasíte?“

„Velmi lituji, pánové. Přicházíte příliš pozdě. Když jsem viděl váš nepřátelský postoj vůči mně, podepsal jsem, pro příští období, smlouvu s Issajevem. V pravý čas jste byli na vše upozorněni, nyní je už pozdě.“ „Nechcete s námi o tom ani mluvit?“ „Pánové, říkám, že už je pozdě. Hovořit o tom je bezúčelné. Smlouva je už podepsána jinde.“

Tato slova změnila vzezření mých společníků. Do té chvíle byli slušní, nyní přijali zlé vzezření. Začali mezi sebou mluvit arménsky, tomu jsem nerozuměl a metalí po mně zlostné pohledy. Když se domluvili, začal hlavní ze společníků hovořit. Jeho řeč byla tvrdá, prosycená zlobou. „Pane Badin my jsme vás sem dovezli, máme s vámi smlouvu. Jste náš zaměstnanec, musíte proto plnit naše přání. Přejeme si, dokud jste u nás, abyste nechodil v nocích do pivovaru Madžidieh. Neuposlechnete-li, máme

ještě pivovar v Tabrizu, vyšleme vás tam. Na to máme právo, protože jste náš zaměstnanec.“

Bylo vidět, že se moc rozčílil, až celý zčervenal. Všichni na mne upřeli své zlé oči. Chvilí jsem mlčel, abych ovládl svoji bujnou povahu a snad nevybuchl v zlostný spor. Pak co možná klidným, tichým hlasem povídám: „Pánové, pravdu povídám, že jsem u vás, totiž ve vašem pivovaru, zaměstnán jako sládek. Pravdu povídám, že mám s vámi smlouvu. Smlouva je napsaná pro pivovar Šamce v Teheránu a tu čestně dodržím do dne a do hodiny. Buďte ujištěni, tak čestně jak jsem pracoval, budu pokračovat do konce. Jestli po 8 hodinové práci budu spát, hrát karty, tancovat nebo dělat salta mortále, do toho vám, pánové, nic není. Poroučet mi, jak mám žít je vměšování do mého soukromého života.“ Všichni mlčeli, proto jsem pokračoval. „Nepřeji si, abyste byli nějak poškozeni, mohu vám obstarat dobrého sládku, možná, že bude ještě lepší než já.“ „Už máme, nepotřebujeme vás.“ „Ach tak, tedy je všechno v pořádku, mohu klidně spát, neublížil jsem vám. Mezi námi je jasno, mohu odjet. Tak nashledanou, pánové.“

Nikdo mi na pozdrav neodpověděl, ale vyjasnění našeho problému mě hodně uklidnilo. Od té rozmluvy už jsem si nemusel hrát na schovávanou, ačkoliv vražedných pohledů šéfů přibývalo. Nic jsem nedbal, mým cílem bylo dobré pivo a toho jsem dosáhl. Když konečně byla smlouva ukončena a odcházel jsem, byli už smíření se skutečností a dva se dokonce se mnou slušně rozloučili. Jen s výčitkou, že u Issajeva budu nešťastný, že on mě nakonec podvede, že to má v krvi. Nakonec se ta slova vyplnila. Teď jsem měl dobrou smlouvu potvrzenou právem iránským a českým konzulátem. To mě uklidňovalo.

Pivovar Madžidieh byl starší a moc primitivně zařízen. V první době mi dalo moc práce, než jsem dal vše do pořádku. Byl jsem tam opravdu svrchovaným pánem. Nikdo mi nepřekážel. Dělal jsem vše, co jsem uznal za potřebné. Jen na renovaci a modernizaci pivovarského zařízení, jež se muselo objednat v Evropě, jsem neměl peníze. Těch měl Issajev vždycky málo. Když jsem mu dokazoval a vypočítával nutnost nového zařízení, vždy se mnou souhlasil, ale odkládal můj projekt s ujištěním, že to provedeme potom, později, že máme stejně nejlepší pivo a on zrovna teď potřebuje peníze pro jiné záměry.

Těžko jsem nesl takové macešské chování k podniku, která byl hlavním zdrojem příjmu. Navíc mě znepokojovaly zprávy, že ve dvou druhých pivovarech se mnoho investovalo do restaurování podniků a byli stále měněni sládci. V Šamce bylo dokonce za tři léta vyměněno pět sládků. Vystrídali se po mě Češi, Němci, Angličané a Američané. Do pivovaru se vložily miliony, ale Madžidieh stále dominovalo. Byl jsem si vědom toho, že to tak do nekonečna nepůjde, ale Issajev se nenechal poučit a pořád zakládal nové a nové podniky, které se mu nerentovaly a tak zabředával do dluhů.

Ke mně Issajev své chování nezměnil. Byl pořád stejně přátelský jako předtím. Nadále jsem býval jeho hostem na jeho častých hostinách a seznamoval jsem se s opravdu velkými činiteli iránského impéria. Issajev mě představoval jako svého nejlepšího pracovníka, ředitele a vedoucího jeho pivovaru. U něho jsem se seznámil se členy iránské zednářské lóže. Mnoho jsem se dříve o této tajné světové organizaci dočítal. Budila ve mně svými tajnostmi velký zájem. Svůj původ má ve starém Egyptě u faraónů. Od té doby její tajemství ještě nebylo prozrazeno. Šířily se o ní jen dohady a pověsti, někdy hrůzostrašné. Slýchal jsem, že náš prezident Masaryk býval členem zednářské lóže a byl v jejím devatenáctém stupni a prezident Beneš dosáhl jen dvanáctého stupně. Zde jsem s vedoucími pány té organizace přišel do osobního styku, řekl bych do přátelského. Viděli ve mně seriózního váženého muže, a když jsem požádal, aby mne uvedli do zednářské lóže, vyhověli mi. Stal jsem se zednářem. První tři stupně byly učednické, tedy zkušební. Zde novému členu předkládají různé povinnosti a zkouší ho v jeho čestnosti, pevné vůli a schopnostech udržet jejich tajemství, poznat zásady, zákony a povinnosti každého zednáře. Pilně jsem studoval a přesně jsem vykonával přidělené mi povinnosti. Zednářský učedník ani nevěděl, kdo jsou členy vyšších lóží. Až prošel první tři lóže a uznali ho za schopného, byla skládána slavnostní přísaha, dostal zednářskou zástěru a šavli. I nyní, když byl uznán za plného člena, neotvíralo se mu vše. Jen pomalu, postupně postupoval do vyšších lóží a tak se dostával k pramenům základního poznání. Dvacet sedm let jsem byl správným a obětavým pracovníkem zednářské organizace. Dosáhl jsem konečně

třiatřicáté lóže. Když jsem poznal všechny taje, byl jsem trochu zklamán. Jako všechno, co dlouho trvá, podstupuje určité změny, tak i zde přes všechnu snahu, přísnost a opatrnost, vídal jsem odklon od původních ideálů.

V pivovare Madžidieh jsem byl už 6 měsíců. Práce byly zaběhnuté. Zařídil jsem si v pivovare slušný byt a poslal jsem si pro rodinu. Druhého listopadu 1947 přijela žena, dvě děti a matka. Jejich cesta byla mnohem pohodlnější, mohu říci luxusně přepychová. Letěli velkým dopravním letadlem holandské společnosti KLM. Byli jsme všichni rádi, že jsme po 18 měsíční rozluce opět pohromadě. Byl nejvyšší čas, poněvadž za tři měsíce, 28. února 1948 byl v ČSR politický převrat a hranice pro výjezd občanů se uzavřely. My jsme už byli pohromadě a o politiku jsem se nikdy nestaral a po pravdě řečeno, ani jsem jí nikdy nerozuměl. Rodina byla u mne, pivovar pracoval, byl jsem spokojen. Překypoval jsem však energií, zbývalo mi mnoho volného času.

Írán je pokryt vysokými a v mnohých místech ještě neprozkoumanými horami, o kterých se šířily fantastické pověsti o bohatství v nich skrytých. Pojala mě zvědavost a touha, abych snad také já něco našel. Nešťastným osudem mi byl do cesty postaven nějaký inženýr Först, žid maďarské národnosti. Nyní jsme v každou volnou chvíli zacházeli do hor dál a dál. Přicházeli jsme na místa, kam snad noha civilizovaného člověka ještě nevstoupila. Výpravy bez cest bývaly moc nebezpečné, v horku, bez vody, v nebezpečí hadů, škorpiónů a dravé zvěře. Všude v iránských horách žije nebezpečná kočkovitá zvěř, jako tygři, panteri, barasuky [zná-li někdo tohle zvíře, nechte nás vědět – pozn. redakce], hyeny a šakali. A na severních stranách Elborzu pokrytých pralesy žijí ještě medvědi. V těch horách na vhodnějších místech, kde byl pramen sladké vody, bývaly malé vesničky, zde zvané auly, s velmi primitivními usedlíky, kteří zachovávali svoji prastarou kulturu. Rád jsem ty lidi poznával a srovnával jejich způsob života a myšlení s lidmi z měst. Líbila se mi jejich prostota, upřímnost duše a tvrdost jejich charakteru v těžkém boji s přírodou o zachování svého rodu. Tito lidé jsou většinou dobrosrdeční, ale běda tomu, kterého on s důvěrou přijal, pokud mu chce nějakým způsobem obejít, jeho důvěru zneužít. Tomu hrozila krutá odplata. V těch krajích jsme dělali prospekce. Za šestnáct let jsem našel a zaznamenal na sedmdesát nalezišť různých minerálů, kde žíly (geologicky se tomu říká galen [ani tohle slovo jsem na Internetu ve smyslu, který je zde použit, nenašla – pozn. redakce]) vyvěraly z nitra země až na povrch. Je tam nesmírné bohatství ukryté v divočině. Bohužel, ta místa jsou moc těžko přístupná. Než by bylo možno v nalezištích pracovat, musela by se vybudovat cesta s mosty a tunely. Když nám potom inženýři českých a amerických společností vypočítali náklady, dozvěděli jsme se, že by bylo nutné vložit kapitál přes 100 miliónů dolarů dříve, než by se začalo těžit. Všechna naleziště byla vulkanického původu. Voda v těch skalách běžně nebyla, a když se vyskytl pramínek, obyčejně byla voda slaná nebo tak přesycená minerály, že se k pití vůbec nehodila. Nemohu zapomenout, jak jsem v Elborzských skalách, ve výšce 3 000 m usedl na měděný galen, který obsahoval 60% mědi. Četl jsem, že Belgičané v Kongu 1 000 m pod zemí dobývali rudu s obsahem jen 3%. Těž jsem přišel na naleziště zlata. To však bylo iránským státem zakázáno dobývat: to byl majetek státu. (Pokračování)

PERLY A PERLIČKY – sokolské i neškolské

Zúčastnil jsem se i letos jako člen sokolské delegace sydneyjské oslavy státního svátku v Canbeře. Jeli jsme autem široším božím krajem a po cestě – jakmile jsme opustili město Sydney – ani mráčku či obláčku, ani ten nejnepatrnější náznak kouře z továren. Vzdoušek vůkol všude čirý, stovky čtverečních kilometrů čistší než ta nejčistší panna neposkvrněná. A Canberra? Tam a kouř? Leda tak z doutníčků diplomatů. Nu prostě pohoda čistoty nad pohodu čistoty. Nu – však Austrálii známe dost dobře: **vzdoušek čistoulínky** tu i onde, až na těch několik průmyslových středisek spočítatelných na prstech jedné ruky po **celém tom našem neposkvrněném světađilu**. Kam my se hrabeme na Čínu nebo USA! Na Detroit nebo Šanghaj! A my že se tu v té čistotě máme vystříhávat znečišťováním podnebí? My, australská neviňátka? Jděte mi k šípku! A říkám si – i když problémy fyziky jsou mi vzdáleny na tisíce honů: když stoupne voda v moři tam, musí tak vystoupit zcela nutně i onde.

Když kolem ostrůvku v Pacifiku, tak nutně i kolem Manly. Jak jinak? Kam by se poděl princip spojených nádob? Nu a zaznamenal už někdo stoupnutí vody při Circular Quay?

V našem **sydneyjském sokolském Národním domě** se konala oslava českého národního svátku v neděli prvního listopadu, a to za vzácné **přítomnosti českého velvyslance pana Ing. Martina Pohla**, a také za účasti slovenského diplomatického

Projev bratra Ivo Pšeničného
Vpravo starosta Jan Jelínek.

Vystoupení našeho dětského sboru

Část přítomných

zastupitele Dr Igora Barto s jeho milou chotí, a Michaely Jeřábkové, hlavy obchodní sekce českého konsulátu. Pořad zahájil v přijímacím salonku sokolovny bratr starosta Jan Jelínek několika úvodními větami. Jako nyní již každoročně, hlavní projev velmi úspěšně zvládnul bratr Ivo Pšeničný svým věcným a obsažným prolovem. Byla zazpívána i původní československá hymna, a vzdána čest vlajkám obou dnešních států, jakož i vlajce australské. Všechny přítomné rozveselila skupina českých a slovenských dětí vedená učitelkou paní Monikou Klemfnerovou, když nám

zazpívala několik písniček. Poté se všichni odebrali do jídelní místnosti, kde byl podán oběd připravený vlastnoručně bratrem starostou za dobrovolné pomoci šlechetných kuchařinek, a ku všeobecné chuti všech přítomných. Během oběda jsme však opět shlíželi dolů do tělocvičny, kde se nám opět ukázala se zpěvem sokolská drobotina při svém dalším vystoupení. Mezi hodovníky jsme vystopovali i mladou Japonku – nu prostě mezinárodní pohoda kam jen oko dohlédlo. V přátelském hovoru s námi setrvali naši vzácní diplomatictí hosté až do pozdního odpoledne. Slavnostní vystoupení a sraz členstva v úborech i krojích – kdysi tak okázale prováděné za vedení dnes již dávno zesnulého bratra Maříka – se samozřejmě

nekonalo, chyběl i impozantní proslov absolventa jičínského gymnasia bratra Polesého seniora, leč všeobecná nálada se radostným náladám někdejších oslav zcela vyrovnala. Nakonec bych rád připomenul všem našim mladším, že naše sydneyjská sokolská jednota pořádala – každoročně! – od roku 1951 oslavu svátku československé samostatnosti, byť i doma v republice se podobné oslavy konat nesměly, a byť i zde slovenská větev pod tlakem gardistů je důsledně ostražovala.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Letošní **oslava českého státního svátku** probíhala na **českém velvyslanectví**

Pan velvyslanec Martin Pohl při slavnostním projevu. Vlevo jeho zástupce Miroslav Piša.

v Canbeře obzvláště slavnostně. Byly samozřejmě i obvyklé promluvy, byly četné návštěvy canberrských diplomatů, byla hrána hymna česká i australská, pozdravila nás i bezmračná jarní obloha – ale pověřím se tentokráte neslo něco zcela nezvyklého: zpěv hostujícího Kühnova dětského sboru! To byla naprostá senzace té letošní oslavy. Zpívalo tam těch „Kühňat“ několik desítek, a děvčata nám i zatančila. Tento dětský sbor byl totiž právě na cestě na Nový Zéland, a svou vzácnou přítomností poctil v onen slavnostní den i prostory českého velvyslanectví v tu nejvhodnější dobu. Co slavnostnějšího si ten den přát? Členky a členové sboru se po představení vmísili mezi přítomné a s radostí rozprávili rozhovor o tom i onom. Snad jen s výjimkou jednoho již postaršího, asi pětadvacetiletého chlapce, pohybuje se „stáří“ mladých hostujících zpěváků tak mezi patnácti a sedmnácti.

Mezi českými seniory na straně návštěvníků se nacházela jako posluchačka i nezmarná sestra Kašpárková se svým oddaným psím vodičem a její úsměvy nebraly konce. Nu, Kühňův dětský sbor pane velvyslanče s celým canberrským velvyslaneckým kolegiem, všechna čest!

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Nelze se však ještě nevrátit k oné nedělní oslavě v Canbeře. Tam se totiž večer též konalo **první veřejné vystoupení Kuehňat v katedrále svatého Ondřeje** pod taktovkou jejich vedoucího sbormistra pana Petra Louženského, a za doprovodu českého mistra varhaníka Jan Kalfuse, sem do Austrálie je provázejícího. Naše pětičlenná sokolská delegace ze Sydney se do katedrály dostavila ještě za průběhu generální zkoušky. Ten koncert pak byl nezapomenutelný, a zanechal ve všech divácích strhující dojem. Zpívalo se – bez not! – v několika jazycích, a členové sboru nešetřili radostnými úsměvy. Potlesk za každým číslem nebral konce. Byl to potlesk věnovaný všem účinkujícím, včetně dirigenta i varhaníka. Za dlouhotrvajícího potlesku a úsměvů všech přítomných i účinkujících jsme si vytleskali i “encore” – a první den veřejného vystoupení končil všeobecným nadšením – jinak ani skončit nemohl.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Bratr Petr Čermák, uvaděč a promítatel zajímavých filmů v kinu **Ponrepo**, nás jako svoje nejstarší diváky v říjnu opět velmi příjemně překvapil starým českým filmem z roku 1941 „**Roztomilý člověk**“ natočeným již za okupace, propletený nejroztodivnějšími propleteními a zapleteními, leč tehdy přijatelnými německé cenzuře. Špatřili jsme v něm několik známých tváří – tedy známých nám připostarším elementům – nechyběli ani Ferenc Futurista, Nataša Gollová, Theodor Pištěk, Ladislav Pešek a v titulní roli roztomilý a usměvavý Oldřich Nový. Člověk ani nemusel poslouchat,

úplně stačilo jen se kochat pohledem na herce kdysi dobře nám pamětníkům na českém plátně milým. Bratře Petře, oddaný řediteli kina Ponrepa a pilný promítači českých lahůdek, jen tak pokračuj – a děkujeme!

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Rozpad někdejší Jugoslávie probíhal za zvuku pušek a děl ve válečných operacích – a dnes je bývalá Jugoslávie rozdrobena na několik kusů, kousků a kousínek. Češi a Slováci se roku 1993 nerozešli v nijak dobrém, leč neukápla ani kapička krve. Dnes, po dvaadvaceti letech, jako by se karta obracela za oboustranných úsměvů. Snad nikdy ještě nebyl **poměr našich obou národů v tak dobrém stavu**, v jakém se nachází dnes. Jak doma v Evropě, tak i kolem světa, včetně Austrálie. Jako bychom si konečně uvědomili, že není dvou bližších národů tak úzce spřízněných a s tak podobnými jazyky. Co k tomu dodat? Pane Bože, jen houšť, jen ještě houšť!

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

V Sydney a Perthu se letošního roku konal festival našich filmů. V Sydney se tak stalo v říjnu, a byl **Festival Českého a Slovenského filmu** zahájen v prestižním a elegantním kinu Dendy na Circular Quay filmem Fotograf. Film byl uveden nám všem dobře známou reportérkou Ikou de Detrichovou. Promluvil i slovenský vyslanec Dr. Igor Barto, a v zastoupení českého velvyslance v Canbeře pan legační rada Miroslav Piša. Kino bylo obsazeno do posledního místečka – především v Sydney dnes žijícími a zde působícími mladými Čechy a Slováky! Kromě všech ostatních připomínek bych rád zdůraznil i to, že tento filmový festival probíhal v těsném souručenství slovensko-českém.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Již tradičně naše sokolská jednota oslavila **devadesátiny bratra Bořka Šindlera** v našem Národním domě. Bratr Bořek, který je přímo duší našeho Věstníku, zaručuje svou láskou k češtině a spisovatelským nadáním jeho popularitu. K oslavě se sešlo asi dvacet členů Sokola, kteří s vervou zapěli „Happy birthday“ „Mnoga ljeta“ a jiné. Sestra Eva Čermáková upekla dort, sestra Irena Ningerová donesla Pavlovu a sestra Edita Berntsenová upekla bábovku. Bratr starosta Jan Jelínek se postaral o vepřovou pečení a bramborový salát. Náš starosta za všechny oslavenci pogrataloval a též oslavenec a jeho bývalý spolužák bratr Andy Karpíšek pronesli řeč.

Bratr Bořek s chotí, jsa fotografován sestrou Irenou Ningerovou.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Jedno stoleté výročí hodné pozornosti! Je-li již řeč o českém národním svátku, a o jubilejních událostech, dovoluji mi, vážení čtenáři, uvést zde jednu historickou reminiscenci. Ještě v roce 1948 mi bylo ve Švýcarsku uděleno právo asyly, a to v kantonu Sankt Gallen. Pobýval jsem potom před odplutím do Austrálie v St. Gallenu, v Trogeniu v kantonu Appenzell Ausserrhoden, ale hlavně v městě Curychu. V Curychu měli Češi a Slováci již po dlouhá desetiletí dva spolky: společenský klub Svatopluk Čech a konkurenční pěvecký spolek Tábor. Jak tomu ani jinak nemůže být – však se dobře známe! – mezi těmito krajanskými spolky panovala dost nevraživá rivalita, a mezi ně se mísil i curyšský Sokol, aby se jako neřeklo. Avšak pozoruhodné je, že na jaře roku 1915 **promluvil** na domácí půdě spolku Svatopluk Čech tehdy do exilu přibývš **T. G. Masaryk**, a to **v curyšské restauraci Platten-garten**, a vytýčil tam hlavní body svého zahraničního programu. Náš exilový spolek československých vysokoškoláků se v Plattengartenu zúčastňoval oslav 28. října, curyšskými krajany každoročně důstojně konaných.

Lovec perel *Bojar*

NĚKOLIK ČRTŮ Z MLÁDÍ DOMA (12)

Co bylo a bývalo – a co nebylo a nebývalo

Bořek Šindler

Co dřív bylo, to dávno už není – tak to pravdivě konstatuje jeden starší český šlágr. Bejvávalo, bejvávalo, bejvávalo dobře, za našich mladých let bejval svět jako květ – poučuje nás stará česká píseň. Nikdy se nevrátí, pohádka mládí, ze všech pohádek ta nejhezčí – další šlágr, a to co ten šlágr sděluje, vám rád potvrdí kdejaký osmdesátník. Bylo nebylo, byl jednou jeden král – tak začínají české pohádky. Nu, bylo a nebylo toho celkem hodně. Mnohem víc toho nebylo; a bylo toho daleko víc, než si dnes připouštíme. Koncem dvacátých let dvacátého století rozhodně nebylo moc rozhlasových přijímačů mezi obecným lidem. Radio se ovšem semtam sice poslouchat dalo a poslouchalo, ale hodně to v těch tehdejších přijímačích škrkalo. Nebyl ovšem ještě nikde zaváděn rozhlas, později potom bezostyšně vypouštěný z veřejných tlapkačů hulákačů. Televize nebyla, rozhodně nebyla ještě ve Střední Evropě, nebyla u nás v republice. Jak mohli lidé vůbec přežívat bez televize? Noviny byly a pilně se čítaly, dokonce se čítávaly i jejich úvodníky. Národní politika, Právo lidu, Lidové noviny, Rudé právo neboli Rudásek, Polední list, České slovo, Večer – agrárnícký list, a byl velice populární na venkově; a přes veškeru popularitu novin sloužil novinový papír i jiným, zhola praktickým a prozaickým účelům... A daly se noviny třeba i nečíst a z novinového papíru prostě vytvářet jenom vlašťovky. Byly politické strany a byla politika. Politických stran bylo, jak když maku naseje. Byli političtí tlučhubové, přísahaly se předvolební a později nesplňované sliby politických partají. Nic nového pod sluncem, že? Byly i stávky... Byly filmy, ještě počátkem třicátých let ale to ještě byly zpoloviny filmy němé, nemluvené, a hrávalo se při jejich promítání v biografech na klavír, a intenzita úderů do kláves oznamovala sílu dramatického napětí. Slýchal jsem od svého otce, někdejšího studenta příbramského klasického gymnázia, že za absolutní dramatickou senzaci byl pokládán před první světovou válkou film „Ze života ještěrek“...

Byla mouka bílá, byla i dvounulková, byla i mouka žitná – ale leckde na vesnici byly dolky z bílé mouky jenom jednou za týden, ne-li pochvíli za měsíc. Byla dost často posvěcení celé řady světců, bylo i zlaté posvěcení, byly zlaté neděle, i zlatá pondělí bývala – a pak bylo maso a zas maso jako včera v neděli. Svítalo se i v Praze ještě i dost v ulicích plynem a chodili dlouzí lampáři. Lampář s takovou dlouhou holí dosáhl na pouliční svítilnu, otevřel v ní hákem okénko, vložil dovnitř hořící knot a jím zapálil „punčošku“. Lampáři začínali chodit po městě v zimě již navečer lampy obřadně rozžínat... V mnoha domácnostech se svítalo plynem a vařilo se jen na plynu, ne-li ještě dřívím v kamnech. Električka byla, elektrikou se ve městech mnohde dokonce i svítalo, nebyly ale elektrické pračky, ani umývačky na nádobí. Z doslechu si pamatuji, že v Americe byly tehdy už i elektrické židle jako nástroje k rychle působícímu usmrcování odsouzcenců.

Elektriky, tramvaje, byly a jezdily, ale bylo jich i v Praze dost poskrovnu. Koňka sice za mého mládí už Prahou nejezdila, jezdily už jen tramvaje a autobusy, na Hanspaulku i trolejbus, ale byly ty tramvajové vozy velmi staromódní. Byli také ve vozech průvodčí – ano, průvodčí byl i ve vlečňáku a mužně halasil „lísky prosím“. Ano, lísky, nikoli lístky, v Praze. Kupovaly se lístky „rovnou“ nebo „přes“, a ty „rovnou“ měly takový nafialovělý štráf z rohu do rohu. Řidič, ne průvodčí, vždycky vyběhnul před vůz a změnil výhybku, kde toho bylo zapotřebí. Z elektrik se dalo vyskakovat a do elektrik naskakovat – bylo to samozřejmě zakázáno, ale dělalo se to, třeba v Dejvicích v těch kdysi dlouhatánských ohybech na Kulaťáku, tam se vyskakovalo i naskakovalo jen což! Kulaťák ještě nebyl Kulaťákem, byl pouze Vítězákem, Vítězným náměstím, prosím. V pražské tržnici byla dobře vykrmená husa bratru za nějakých-takových těch sto korun. Kachna za míň. Deset deka šunky tak nějak za dvěpadesát. Buřt za padesátník. Špekáček za korunu, talián za korunu padesát. Dnes už nikdo ani netuší, jakou slasť ten talián byl. Deset deka teplé sekané skoro jen za babku. Párek se dal běžně v uzenářství zkonzumovat ve stoje s hodně pálivým křenem nebo s ještě pálivější hořčicí. Rohlík byl za dvacetník, s kmínem a zrníčky soli, slaná houska za dvacetník, dalaťánek za pětadvacet haléřů, a jen to chrupalo, a jak to chrupalo, pane! Halěře byly, byly pětníky i desetníky, platilo se jimi, něco ještě totiž ty drobné mince opravdu platily a dalo se za ně leccos pořídit – třeba kapslík do dětského revolveru. Byly všude k dostání lomnické suchary, štolverky, hašlerky, barevná lízátká, rupa, čokolády mléčné, černé i oříškové, na poutích kyselá okurky

a obligátní turecký med. V zimě se daly za korunu koupit na nábřeží pražené kaštanů do novinového kornoutku... V Dejvicích v únoru bývala, hned vedle Vítězného náměstí, hlučná Matějská pouť s kolotoči, toboganem, žabím mužem, tlustou Elou, střelnicemi, s řeckořímskými zápasníky i boxery a s velkými houfy Pražanů Dejvice v ty dny slávy napadnuvších. Na ulicích bylo vidět metaře a také koňské potahy – vidával jsem i na rušné Dejvické třídě spolužáka Rejzka jak s tatínkem sebevědomě kočíruje. Na Dejvické třídě bývalo už od časného odpoledne denně korso – a to byly, to byly sakra ňáký holky, to vám i dnes povím! Hned na začátku okupace pak vedly s taštičkami na dlouhých závěsech, a potoušové – potápkové – v trubičkových kalhotách. Nebyla podzemní dráha, už se ale plánovala. Ta už se vlastně plánovala snad od pražského pravěku... Nebyly supermarkety, byly však velkoprodejny jako ASO a Bílá labuť. Všechno se ale všude dostalo bez čekání ve frontách. Na Vyšehradské třídě v uzenářství „U Veselejch“ nebo v Dejvicích „U Drlíka“ se pokladny sotva zastavovaly, a jen a jen cinkaly.

V zimě býval na Vltavě led, opravdický led, bývala tam i kluziště se vstupným pěti korun, děti jen dvě koruny. Dal se tam i pít čaj s rumem. Dalo se bruslit od Palackého mostu až nahoru k Císařské louce. Na jaře „šly ledy“ – a to bývala nějaká podivaná. V létě se dalo ve Vltavě plavat, a byla i celá řada plováren – několik občanských, jedna vojenská – a v Braníku byly Žlutá i Modrá a ty tam jsou, myslím, dodnes. Chodilo se a jezdilo se vlevo a doleva – až do německé okupace. Aut bylo poskrovnu, leč co do druhů porůznu; bylo vidět na ulicích jezdit škodovky, tatrovky, pragovky, zbrojovky, aerovky... Neprodávaly se, ani pokoutně, a nepožívaly se drogy, byl znám ale kokejn. Bylo vyloučeno, aby se nedospělci omamovali drogami... Byly knihy, a čítaly se, hojnost knih byla, domácích i zahraničních, a byla dlouhá řada českých spisovatelů všech odstínů. Byl Karel Čapek, byl Josef Čapek, byl Jirásek, byl Wolker, byli básníci Seifert, Hora, Hořejší, Halas, Neumann. Franze Kafku znal jen málokdo, a nikdo ho nikdy nečítal... Byla divadla, byly koncerty, byl jazz, byli Voskovec a Werich s Ježkem, byl Špejbl a Hurvínek s Máničkou, byl Vojta Merten, tančilo se tango, polky, valčíky, walsy, slowfoxy a v tanečních i beseda, v Praze hlavně ta česká... Byla Velká opereta, a tam se dávala Polská krev, a zpíval tam Járinka Pospíšil. Svoje divadlo měl i Jára Kohout – ten měl v uzlíčku zaječí pacičku... Moderní hlomoz vydávaný dnes za hudbu nebyl ještě vůbec zrozen. Feministky nezakazovaly tanec v párech – točili se dál párově... Byly obecné školy, mateřské školky, měšťanky, gymnázia několika druhů – reálné gymnázium, klasické gymnázium, reformní reálné gymnázium, bylo francouzské gymnázium i anglické gymnázium, byly obchodní akademie, průmyslovky. Byla i hustá síť učňovských a pokračovacích škol. V Praze byly dvě university, jedna česká a jedna německá, v Brně Masarykova, v Bratislavě Komenského – jinak nikde jinde v republice. Masarykova republika si zakládala na školství, a to byla její pýcha! Na Slovensku i na Podkarpatské Rusi se za stovky milionů muselo dohánět to, co Maďaři úmyslně zanedbávali.

Hlavně ovšem byla a všude panovala svoboda. Byl T. G. Masaryk – a ten byl všude. V Praze na Hradě, v Lánech, na obrazech ve třídách. Slavily se – vroucně a bez donucování – jeho narozeniny. Sedmý březen, to bylo něco skoro jako osmadvacátý říjen. Na Hradě vlála vlajka s hrdým, byť poněkud naivním heslem Pravda vítězí. Ale to bylo povzbuzující. Nebylo politických vězňů. Nebyly koncentrační tábory – ten pojem k nám dopravila teprve německá okupační armáda až v roce 1939. Byly svobodné volby s pětadvaceti stranami těch nejrůznějších odstínů a stínů. Češi – když smějí – táhnou za několik desítek provazů najednou, vždycky. Byly i jisté politické procesy – v Praze s generálem Gajdou ohledně jeho pokusu o vojenský převrat, na Slovensku s maďaronským zrádcem Tisou, to ale byly jen doopravdy mírné přehánky. Nejdůležitější bylo, že byla republika, Československá republika. Naše republika. Pro nás v Praze, a vůbec všude v Čechách určitě, tak i na Moravě – Slováci to jaksi nedobře chápali, tu českou svobodomyšlnost, a dali se navnadit s kazatelen různými tluchuby do opozice k režimu, který je zachránil jako národ od jisté záhuby z rukou Maďarů. A byla to do značné míry i chyba nešetrných Čechů, neberoucích dost v úvahu city Slováků poněkud jinak vychovaných... Byly ale dlouhatánské fronty před katafalkem, když prezident Masaryk v roce 1937 skonal. Byla nelíčená žalost a všeobecné truchlení... V létě 1938 pak ještě radost a mávání davů při sokolském průvodu rozjásanou červencovou Prahou. V září pak byl konec pohádky, konec republiky, začátek jejího konce. Sudety padly za oběť Němcům,

a sudetští Němci se dali zlákat nacistickými tlachaly. Dostali však nakonec za vyučnou.

Co ale bylo vždycky? Vždycky byly vraždy, osobní násilnosti, znásilňování, nevraživost, podvody, rozvody, nevěry, rozluky – to bylo a asi i bude vždycky, za všech režimů. Je to prostě v naší lidské povaze. A naivní bolševici, inspirovaní naivní vírou a mylným učením tatíka Marxe, že lidskou přirozenost lze změnit jen zespolečněním výrobních prostředků, bolševici na to tak přirozeně i zašli, na ten pouze pavědecky okrájený a primitivní rozbor historie. To ale byla volovina, kravina, bolševická konina, a tě se oni houževnatě přidržovali do svého samého koncovatého konce! Nepomohly ani stamilionové vraždy nesouvěrců.

Ono toho jistě bylo a nebylo mnohem víc, toho co všechno bylo a co všechno nebylo, ale na jazyk mi slina donesla jen to co je tady nahoře. Kromě toho nějak jsem, já provinilec, příliš zdůrazňoval Prahu, a Dejvice. Tam jsem holt doma, co naplat! Budíž mi ale přesto milosrdně uděleno rozžehnání...

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Bořek Šindler

Každý jazyk má asi svoje taje a kouzla. Má je i jazyk český. Mezi ty české taje náležejí i zdobněliny, lépe vyjádřeno ty záplavy českých zdobnělin. Již zdobněliny samy o sobě, bez dalších příkras, jsou bravurním kouzlem češtiny. A což teprve když se proklepe jejich významové podhoubí!... Není opravdu třeba tu celou parádu českých zdobnělin zde znovu přemílat. Však již víme svoje. V tomto mém nevědeckém pojednání není tudíž hlavním bodem pozornosti poukazovat na nepřebornou hojnost českých deminutiv jako na jazykovou zvláštnost češtiny samu o sobě, i když přiznávám, že české zdobněliny, samy o sobě, jsou mým koníčkem. Jde zde jen a jen o jistou stránku jejich používání. Jak to jen ale nanést na papír? Jak všichni víme, ono se řekne semenec. Chápu se zde tudíž onoho úkolu bez vědecké přípravy, a věru nevím, zdali tyto zde probírané zvláštnosti oněch slovních tvarů již někdy někde někdo vědecký vypiplal a vypiloval. Nedivil bych se, kdybych byl skutečně dorazil do těchto svůdných končin s křížkem po funuse. Chopiv se však přece jenom neohroženě pera, pokračuji řečí lingvistického laika. Zůstanu-li nepochopen, dobře mi tak! Mluvití stříbro, mlčeti zlato...

Nezačnu od samého Adama, ten stejně česky nehovořil, ale započnu jen u těch Husových nabodeniček – čárek a háčků. Na tom výrazu „nabodeničko“ je pozoruhodné především to, že to je zdobnělina. Čeho? Že by to ani zdobnělina nebyla? Že jen to slovo na zdobnělinu vypadá? To už ty čárky a háčky jsou jiný kafe. Háč, háček. Čára, čárka. Nu, pomalu si tou houštinou klestíme jakous takous cestičku. Nabodeničko jako by nemělo rodiče, rodičku. Rozhodně nepošlo z nijakého nabodeni. Dlouho nic, a pak ejhle – vyklubalo se na svět nabodeničko... A najednou je tu třeba i ručička. Zdobnělina jako hrom. Ruka, ručka, ručička. Jenomže pokud máme na mysli jen ručičku hodinovou, začíná se to podobat tomu nabodeničku. Hodinová ručička je zdobnělinou zcela specifickou. Nemůže to být ani hodinová ručka, ani hodinová ruka – jen hodinová ručička je tu funkční. Není to zdobnělina ruky, kdepak! My ji známe jen jako ručičku. A hodiny, hodinky? V Rožnově bijí hodiny, rožnovské hodiny tam bijú. Bijí. Ty co mě s mojí milou rozvádějí. Na ruce, obvykle levé, nosíme ale jen hodinky. Ty nebijí, pouze tichoulince tikají. Takže tu máme deminutivum, abych tak řekl, sui generis, zdobnělinu svého vlastního druhu. Hovoříme-li o hodinkách, nemyslíme oním výrazem ani orloj, ani bicí hodiny, ani nějaké pendlovky – máme na mysli právě jen hodinky „na ruku“. Právětak v jednotném čísle má „hodinka“, těžká hodinka, jen jeden zvláštní význam... Tohle tedy všechno úvodem – úvodem dost těžkopádným. Jsou v českém jazyce slova svou formou sice deminutivní, leč významu nikoli nutně deminutivního. Ovšemže ten rozměr jistou úlohu hraje, není to však úloha dominantní. Rožnovské hodiny je třeba vidět a slyšet i zdaleka. Tikot hodinek na ruku není ani možno zaznamenat.

Jsou tudíž zdobněliny a zdobněliny. To dá rozum, podotknul by strýc Škrhola. A já bych poznamenal, že zde je řeč jen o zdobnělinách jmen podstatných – i když čeština dokáže zdobnit kdeco. Jsou i zdobněliny bez výchozího základu, leč těch je opravdu jen pomálu – jako třeba louskáček, umíráček, rolnička nebo krvinka. Není

louskáku, není umíráku, je sice rolník, leč nezvoní, a není krviny. Louskáček, umíráček, rolnička a krvinka se do češtiny vetřely rovnou jako deminutiva. Ale těch ostatních, těch zdobnělin odvozených od nezdobnělého základu, těch je na veletucty. Máme všem v naší pestré mluvě slova jasně deminutivní, avšak s významem zcela odchýleným svému výchozímu základu. O těch, právě o těch se tu zde teď vede řeč. Třeba jako ramínko, koníček, kartáček, jazýček, kohoutek. Ramínko tedy existuje ve dvou významech - jednak jako rameno útlejšího druhu, jednak jako druh věšáku. Podobně koníček může představovat malého nebo milého koně, ale také jako záliba, libůstka, hobby. Ovšemže kohoutek je pomenším kohoutem na hnojišti, v přeneseném významu však kohoutkem opatřujeme vodovody. Oříšek je menší ořech, je to ale i hlavolam. Hubička – tlamička i políbení. Na bubínek lze bubnovat, leč nikoli na ten ušní. Zajiček, jak dobře víme, v své jamce sedí sám. Je to ale i nezkušená dívěnka, není-liš pravda. Mrkev, mrkvičku lze strouhat, ustrouhat, nastrouhat – ale lze ji strouhat i bez kuchyňských pomůcek, pouhými ukazováčky a ušklíbat se přitom heč heč, já jo a ty ne! Anděla jako božího posla si představujeme jako nebeskou bytost, může být i andělíčkem, ba i andělem strážným – andělíčků se může z nebe snést celé hejno, leč polykat andělíčky lze pouze ve vodě. Při topení se. Jsou kuchyně moderní i nemoderní, prostorné i pomenší, jsou i malinké kuchyňky – ale kuchyňkou může být i velmi statný chlap, pokud se rád plete půvabným stvořením do vaření. Půlhodinka pouhá málo nebo mnoho znamená. Minutka je jen její třicetinou, leč lze si ji – bylo kdysi lze – objednat si ji u Vašaty a sníst ji vestoje. Právětak i gulášovou polívečku, polívčičku, tam kdysi lacino servirovali. To byla ale nějaká chutná polívčička! Je ovšem možno vařit si svoji polívčičku – a všechno ostatní přezírat... Nu – do samého aleluja pokračovat by asi možno nebylo, ale najít by se toho dalo ještě dost a dost...

Nevím, nevím, zdali jsem vůbec někomu zahrál dnes do noty. Třeba mi někdo i vytkne, že to je všechno už dávno stará vesta, a ať už se běžím s těmi deminutivy schovat. Pokud budete hudrovat, hudrujte - čiňte tak ale obezřetně. Myslel jsem to dobře...

Open on Thursday, Friday and
Saturday Evenings.

Serving Czech Specials and Tap
Beer.

Velkopopovický Kozel

Follow us on Facebook

www.skartas.com

2/10-18 Orchard Rd, Brookvale

